

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 5 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo v Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Koročnina, reklamacije in inserati pa v Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 41.

V Ljubljani, dne 12. oktobra 1911.

Leto XXIV.

Kmet in mesta.

Ob času, ko mesta in delavski kraji tako tožijo, kako jih tare draginja, in ko socialni demokrat in liberalec delata kmeta krivega, da je vse tako drago, je ena reč več nego čudna. Zakaj neki tudi zdaj ljudje tako tišče s kmetov v mesta? Zakaj po mestih na vsako pisarsko službo čaka na stotine oseb, zakaj sili vse v državne ali deželne službe ali k železnici, na kmetih pa manjka delavcev? Zakaj stoji pred tovarnamj vedno polno ljudi, ki ponujajo svoje delo, kmetu pa za najpotrebnejše reči ni mogoče dobiti ne poslov, ne delavcev? To je vendar narobesvet. Če se kmetu tako dobro godi, če res spravlja mastne dobičke od svojega dela, če res odira vse druge stanove, potem se mora na kmetih živeti kakor v rajju, potem bi se morali ljudje kar gnesti, da bi dobili prostora med kmeti. Ravno narobe je pa res. Fantje komaj čakajo, da toliko dorastejo, da morejo s kmetov ven. Dekleta, celo gruntarska, ne marajo možitve na kmete; vse srečne so, če jih vpraša kak železniški čuvaj ali celo kak sprevodnik ali kak pisar.

Ta narobesvet močno kali mir in red v gospodarskem življenju. Mnogo več ljudi gre danes s kmetov v mesta, nego jih morejo kmetje brez škode za svoje gospodarstvo oddati in nego jih morejo mesta brez škode zase sprejeti. Mesa se potrebuje vedno več; vedno manj je pa ljudi, ki rede živino. To ne more iti dolgo po ti poti. Po mestih tožijo vedno, koliko je tam ljudi brez dela; po kmetih jih manjka. Mnogo ljudi, ki odidejo s kmetov, se po mestih izgubi, da niso za nobeno delo. Lenoba, zvezana z najraznovrstnejšimi hudobijami, se jih drži. Mesta imajo križ ž njimi; gugaljejo se med ječo in bolniš-

nico, dokler se jih smrt ne usmili. Drugi množe delavske čete, ki ob težkem delu in pičem zaslužku nosijo breme življenja; nekaj se jih pač vzdigne v bogatejše, izobražene vrste — med večje obrtnike, trgovce, uradnike, a življenje v mestu ubija tudi njihove moči in njihov rod hira.

Nekako pred dvajsetimi leti je znameniti Anglež James Cautlie (Džems Kotli) javno pozval londonske prebivalce, naj se oglasi kdo, čegar predniki so že štiri rodove prebivali v Londonu. Nihče se ni oglašil. To je dovolj glasno znamenje, kako življenje po mestih pije človeško kri in jemlje moč rodovom, da kmalu izhirajo.

Ko bi kdo po Ljubljani, ali po Mariboru iskal tam rojenih meščanov, bi se mu tudi slaba godila. Po kmetih se ohranijo rodbine pri eni hiši na sto in sto let; v mestih se vse brž izpreminja: o družinah, ki so živele pred nekaj desetletji, že velikrat ni nobene sledi. Kmečke vasi so tisti studenec, iz katerega se napajajo mesta; od tam dobivajo vedno frišno kri. Brez kmetov bi mesta kmalu propadla. Otrok imajo mestne družine razmerno mnogo manj, nego kmečke; umirajo pa ljudje tam mnogo hitreje, nego na kmetih. Življenje po mestih ni zdravo, ne za dušo, ne za telo. Revnejši ljudje stanujejo slabo; manjka jim zraka in svetlobe. Zato ni čuda, če jim otroci le v malem številu dorastejo; večina se jih rodi, da prav kmalu pognoji mrtvaško njivo. Hrana je človeški naturi neprimerna: veliko preveč mesa in neprimerno premalo mleka. Namesto mleka pa tem več vpijanljivih pijač vsake vrste. Vsaki nespametni strasti je v mestu sto vrat odprtih, da se ji ustreže; še mladina sega po slasteh, ki bi ji morale ostati še neznane. Na kupu so ljudje; vse, kar kdo slabega zna, se brž razširi; kakor

kuga gredo slabe navade in razvade v meso in kri. Slabih zgledov, slabega berila, napačnih priložnosti je vse polno. Vse to sesa žive sile iz človeških teles in pridi kri. Zato je treba, da privablja mesto dan za dnem novih, zdravih fantov in deklet, da se ohrani. Vkljub vsem tem žalostnim resnicam pa vendar velja neizpodbojno, da kdor se izseli s kmetov v mesto, je za kmete izgubljen. Na kmete se nihče več ne vrača. Mesto ima potemtakem s svojim nespametnim, zdravju in poštenju nasprotnim življenjem vendar toliko privlačno moč, da tiste, katere je privabilo, tudi drži v sebi, dokler njih in njihovega zaroda ne uniči.

Kar smo povedali, govori jasno o dolgu, ki ga imajo mesta na kmetih in ki ga največkrat plačujejo s tem, da zaničujejo kmeta in vse kar je ž njim v zvezi in mu zavidijo vsak boljši drobice kruha, ki si ga zasluži s svojim trdim delom. Če pa že nečejo mesta priznati in plačati tega dolga, bi pa vsaj morala misliti na svojo lastno korist. Ali jim ne pride nikoli na misel, kaj bo iz mest, če kmečko ljudstvo propade? Gre jim za to, da se izpopolnjuje veliki obrt, da napredujejo tovarne, da se krepi trgovina. Kje bodo pa vzeli ljudi, ki so za vse to potrebni, če se ne bo s kmetov iztakala reka zdravih, čilih človeških bitij? To bi morali pomisliti, preden bi pobirali kamenje, da ž njim mečejo po kmetih. Gorje državi, kjer propade kmečki stan! Sama je blizu konca.

Vedno ostanejo resnične besede, da je kmečki stan korenina, drugi stanovi pa listi in cvetje, da pa vsi propadejo, če korenina izhira. Kmečko vprašanje potemtakem ni vprašanje enega stanu, marveč je splošno in se vseh tiče. Vsi so zato zavezani, da skrbje za zdrav, krepak razvoj kmečkega stanu. Naša

ljudska stranka se tega drži, ker ve, da s tem največ koristi vsem. Zato pa seveda liberalci in socialni demokratje tulijo, da gre vse samo za kmeta. Njihovo hinavščino so naši ljudje po kmetih že zdavnaj izpregledali; naj bi jo še po mestih. Tudi meščani naj se zavedajo, da morejo mesta se ohraniti in napredovati samo, če se naslonijo na široki, močni hrbet kmečkega prebivalstva.

Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR.

Dne 5. t. m. se je sešel državni zbor k novemu zasedanju. Kakor je bilo pričakovati, so socialni demokratje prinesli v zbornico draginjo in podprli svoje kričanje s strelji. Že pred začetkom se je prišlo do velikih preteпов med nemškimi in češkimi poslanci. Češki učitelji in stariši so namreč pripeljali 30 otrok, da bi šli ministrskega predsednika prositi, da zopet odpre češke šole na Dunaju, ki jih je dal narodno prenapeti dunajski župan zapreti. Ni sicer preveč pametno, vlačiti otroke v parlament, a veliko bolj neumno je bilo postopanje nemških poslancev, ki so začeli odrivati in pehati otroke iz parlamenta. Med temi junaki je bil tudi bivši minister Schreiner. Takega junaštva svojih nemških tovarišev pa tudi češki poslanci niso mogli več mirno gledati in začelo se je pretepanje, ki kaže, kako daleč pripelje človeka prenapetost.

Pa to je stopilo v ozadje, ko so se zaslili v zbornični dvorani strelji z galerije. Med govorom dr. Adlerjevim o draginji — socialni demokrat sedaj sploh drugega ne govori — v katerem je hujskal na vse strani, je padlo z druge galerije proti ministrskemu sedezem pet strelcov po teh-le besedah govornikovih: »Ne čudite se, če se je enkrat ljudstvo vzdignilo (govoril je namreč o dogodkih 17. septembra t. l. na Dunaju), ampak vsak dan ponavljajoč se čudež je, da vsa ljudska masa v Avstriji to prenaša in se ne upre.« Na te besede je ustrelil Nikola Njeguš Vavrak v zbornico s klicem: »Živela mednarodna socialna demokracija!« Podpredsednik Juckel, ki je vodil v tistem trenutku sejo, je dal hitro znamenje za alarm in vsa vrata so bila na mestu zaprta, tako da je bilo napadalcu nemogoče uiti. Izpovedal je pri zaslišanju, da je doma iz Šibenika v Dalmaciji in da je bil preje pravoslavne vere, od leta 1910 naprej pa da je brezverec. Po poklicu je mizarški pomočnik in je prišel pred tremi dnevi na Dunaj. Tu je ogledoval z nekim Pavlinom mesto in dobil po socialnih demokratih vstopnico za na galerijo. Odločno je izpovedal, da je socialni demokrat in da je hotel ustreliti justičnega ministra zato, ker so bili razbijalci, ki so 17. septembra pobili mnogim poslopjem šipe in

poškodovali šole ter se upirali vojaštvu, po njegovem mnenju preveč kaznovani. Jasno je, da ga je do tega koraka pripeljalo vedno hujskanje voditeljev socialne demokracije, kar kaže tudi to, da je imel pri sebi neko resolucijo socialnodemokratskega shoda proti draginji. Strelji so bili namenjeni, kakor rečeno, justičnemu ministru Hohenburgerju. Vendar ga ni zadel noben strel, dasi so vsi padli čisto v bližini. V nevarnosti je bil tudi naučni minister Stürgkh, ki ga je zadela tršica, katero je odbila krogla od njegovega sedeža. Tudi naš poslanec in podpredsednik Pogačnik je odšel veliki nevarnosti. V njegov pult se je zarila krogla iz revolverja in bi gotovo bil ranjen, če bi bil takrat pri svoji pisalni mizi.

Mnogi poslanci so mislili spočetka, da so to le slepi strelji, ko pa so videli, da so ostri, se jih je polastilo silno razburjenje. Vse je vpilo na socije, ki se niso znali prav braniti. Le eden je zakričal: »Mi hočemo tako!« Ko se je seja zopet otvorila, je govoril naprej socialni demokrat Adler, ki ga pa nihče ni mogel veliko razumeti. Govoril je le nekaj v opravičenje svoje stranke in njenih voditeljev, ki so pa kljub temu pravi vzrok nečuvenga napada. Krepko je prijel socialne demokrate ministrski predsednik Gautsch, ki jim je naravnost povedal, da so s svojim hujskanjem prignali do tega. Bral jim je stavek iz govora, ki ga je imel prejšnji večer dr. Adler v Favoriten in kjer ta voditelj pravi: »Predno poginemo lakote, se hočemo vsaj maščevati nad svojimi sovražniki.« In ta poziv ni ostal brez posledic.

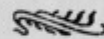
VOJSKA MED ITALIJO IN TURČIJO.

Zadnjič smo že poročali o nenadni napovedi vojne in o prvih spopadih med obema strankama. In veliko več bi se danes ne dalo povedati. Vsa laška junaštva so pravzaprav obstala v tem, da so s celim brodom napadli pri Prevezi dva turška torpedolovca, ki za vojsko nista vedela in sta se mirno bližala laškim ladjam. Ti dve torpedovki so uničili in potem šarili ob albanski obali in razburjali Evropo. V Tripolitaniji sami so stali par dni pred mestom in čakali, kedaj jim pridejo Turki povedat, da so se udali. Ampak Turki so jo ubrali raje v notranjost dežele, kjer se dobro pripravijo na boj, tako da bo Tripolis strašno trda kost za požrešne Italijane. Mesto so nazadnje v svojem junaštvu Lah malo razbili s topovi, da se lahko reče, da so zavzeli mesto po boju.

Dasí so zagnali strašen krik o bojnih pripravah, vendar se Italijani še niso izkrkali v večjem številu. Ladje, pravijo, še niso pripravljene za odhod. Slabo se kaže moč italijanske mornarice tudi v tem, da so ušle turške bojne ladje laškim zasledovalcem v Carigrad iz raznih mest, kjer so bile razpostavljene, kljub velikanski premoči laškega brodomstva.

Vso avstrijsko javnost je razburilo dejstvo, da so Italijani križarili v Jadranskem morju ob albanski obali. Avstrija ima namreč protektorat nad kaptoličani v Albaniji in velike trgovske zveze in koristi v ti deželi. Nikakor tedaj ne more mirno gledati, da hoče grabežljivi Lah tudi tu vzbuditi bojni hrup. S svojo nevarno igro zna zaneiti Italija v Albaniji nov upor, ki bi ga podpirali tudi Črnogorci, in to bi bilo povod za vojno med Lahom in Avstrijo. In ko bi v tem slučaju tudi drugi ne mirovali, imeli bi radi laške predrznosti svetovno vojno. Zato je naš zunanji minister Aehrenthal nastopil proti križarjenju laškega vojnega brodomstva ob albanski obali in zagrozil, da če se abruški vojvoda, ki je poveljnik teh ladij, ne umakne, nastopi naša mornarica, kar bi bilo začetek vojne med Lahom in nami. Italijani sedaj hitro popravljajo, da so se bližali obrežju le, da zavarujejo svoje trgovsko ladjevje, pa jim seveda nihče ne verjame.

Turki so pripravljeni, da se bore z Italijo do skrajnosti in bati se je, da zapode iz svoje države vse Lahe in ne pušče nikakega laškega blaga več v svoje dežele. To bi bil za Italijo hud udarec.

Delo naših poslancev.

PREDLOG

poslanca dr. Kreka in tovarišev
o
pospeševanju protialkoholnega gibanja.

Nujno potrebo nastopiti z uspešnimi sredstvi proti vedno večji zlorabi alkohola in nevarne njegove posledice v kulturnem, pravem, fizičnem in gospodarskem razvoju ljudstva ne naglašajo pred vsem vedno zgolj le strokovnjaki, marveč je tudi na to že večkrat kazala vlada. V utemeljevanju zakonskega načrta, predloženega zbornici z ozirom na pijančevanje, se je to izrecno naglašalo, kakor se je tudi pri nameravanem zvišanju davka na žganje vsaj deloma utemeljevalo, da se po podraženju žganja vsaj nekoliko zniža uživanje te strupene pijače.

Številne izkušnje iz vseh kulturnih dežel nas uče, da je edino mogoče gotovo uspešno sredstvo v boju proti alkoholu smotreno, kolikor mogoče natančno razbistenje in pouk ljudstva. Podraženje žganih opojnih pijač se ni izkazalo uspešno, ker se drži vedno tistih mej, po katerih se ne oškoduje proizvajanje alkohola in državni zaklad, vse postavne odredbe ne zadoščajo, dokler se ne dotaknejo pijanskih navad in se obračajo zgolj proti pijančevanju. Edino vzgoja prebivalstva v smislu, ki prav opiše vplivanje alkohola, zamora izboljšati žalostne razmere.

To pred vsem potrebno delo je bilo do zdaj malone popolnoma izročeno zasebnemu prizadevanju, zasebniki pa niso mogli pri svojih izredno omejenih sredstvih še izdati storiti najpotrebnejše delo. Nihče ne more ugovarjati, da je dolžna država in druge javne družabne naprave skrbeti za izobraževalno delo.

Z ozirom na navedena dejstva so zastopniki protialkoholnih organizacij vseh dežel monarhije na shodu od 12. do 15. oktobra 1909 na Dunaju sklenili zahtevati od zbornice in vlade, da če se sklene povišati davek na žganje, del teh dohodkov takole porabiti:

1. Prebivalstvo o malovernosti alkoholnih pijač in o splošni škodi obstoječih pijanskih navad v velikem obsegu in z uspešnimi sredstvi smotreno poučiti.

2. Ustanavljati in vzdrževati zavode, v katerih se po uživanju alkohola v svojem zdravju in telesni sposobnosti oslabele osebe s strogim nealkoholnim življenjem, s primeranim delom in ravnanjem zopet okrepe. (Zdravilišča pijancev.)

Misel, del davka na žganje nakazati za boj proti alkoholu se je že izvedla v tistih dveh evropskih državah, v katerih imajo uvedeno obdavčenje žganja v obliki (izdelalnega ali prodajalnega) monopola, namreč v Švici, kjer se nakaže desetina monopolovega dohodka protialkoholnemu boju, in v Rusiji, kjer izdajo vsako leto več milijonov rubljev iz državnih financ odsekem, ustanovljenim za boj proti alkoholu, ki obstajajo po vseh gubernijah in ustanavljajo čajnice, prirejajo brezalkoholne ljudske veselice itd. Tudi na Švedskem in na Norveškem nakazujejo družbe (bolag ali samlag), ki so monopolizirale drobno prodajo žganja, napravljeno dobiček javnim ali splošno-koristnim smotrom, v prvi vrsti za protialkoholni boj.

Po naročilu in v smislu soglasnih sklepov zastopnikov avstrijskih protialkoholnih nemških in slovanskih društev se je vložila v prejšnjem zasedanju peticija zbornici.

Prepričani, da bi sprejete v tej peticiji navedenih predlogov bilo edino sposobno nekoliko izravnati narodnogospodarske in etične zle posledice, podpisanci predlagajo:

Visoka zbornica skleni:

I. Finančno ministrstvo nakaži gotov odstotek iz dohodkov davka na žganje kot »žganjarsko desetino« za boj proti alkoholu in za ozdravljenje pijancev. Višina te vsote naj bi znašala vsaj 1 odstotek vsega davka na žganje.

S temi zneski naj bi razpolagale dežele. Razdelili naj bi se po ključu o absolutni višini alkoholnega konzuma dotične dežele.

II. To določilo naj bi se izvedlo po sledečih načelih:

1. Za uporabo bi se morali izdati zelo natančni predpisi, da se zabrani porabiti denar za druge namene, kakor se to godi n. pr. v Švici, kjer vzdržujejo z alkoholovo desetino zavode idiotov, bolnišnice itd., pod pretezo, da se bore tako proti izrodu alkoholizma. Denar se ne sme za nobeno drugo reč porabiti, kakor: a) za izobrazbo in b) za zdravljenje pijancev v ožjem smislu besede.

Poseben svet bi moral nadzorovati, kako se izvaja tozadeven odlok. Svet bi moral podajati redno svoje mnenje in bi moral imeti vsaj dvakrat letno posvetovanje. Svet bi bil sestavljen po članih, ki jih imenuje vlada, in sicer zastopniki protialkoholnih društev, zdravniških zbornic, pijanskih zdravilišč, duhovščine itd.

2. Izobraževalno delo, ki naj bi se plačevalo iz alkoholne desetine, naj bi obsegalo:

- Nastavljenje potnih učiteljev.
- Ustanovitev stalnih in popotnih protialkoholnih razstav.
- Poučni tečajji po učiteljskih, strokovnih in po nadaljevalnih šolah.
- Ustanovitev zavetišč za pijance.
- Nabava letakov, tiskovin, stenskih slik in modelov, ki naj bi se razdeljevali šolam, bolniškim blagajnam, železnicam itd.
- Podpiranje že obstoječih in novo ustanovljenih protialkoholnih organizacij, osobito središča avstrijskih protialkoholnih društev na Dunaju in protialkoholnih listov ne glede na to, kakšno stališče zavzamejo z ozirom na politiko, narodnost in glede na abstinenco.

3. Glede na ustanovitev in vzdrževanje zdravilišč za pijance se mora določiti, koliko morajo iz lastnih sredstev za nje prispevati dežele, ker bi razbremenili druge zavode, osobito norišnice in ker so dežele brezdvomno dolžne, da ustanavljajo taka zavetišča, kakor tudi glede na iztirjanje preskrbnine in njene poravnave po deželi.

III. Ta predlog naj se nakaže brez razprave odseku, ki bo razpravljal o žganjarski davčni predlogi.

Dunaj, 21. julija 1911.

Dr. Krek. Hladnik, Jarc. Dr. Sesardić, Jaklič. Pogačnik. Kadličak. Šamalik. Dr. Stoian. Va-

loušek. Grafenauer. Prodan. Dulibić. Perić. Povše. Gostinčar. Demšar. Fon. Dr. Gregorčič. Žitnik.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu
»Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

Obednica, v katero je stopil, je bila prazna. Da bi si pregal dolgčas, je začel ogledovati par starih slik, ki so krasile golo steno. Poleg slik je visel tudi načrt tržaškega mesta, na katerem so bili pa mnogoštevilni rodovi nadležnih muh začrtali že nešteto prostorov in ulic, ki bi jih bili v mestu zaman iskali.

Ko je povečerjal, se je naslonil nazaj na stol in preudarjal, če bi ne kazalo, pogledati še nekoliko po mestu; kar stopi zopet v sobo natakara, se nasloni prav podomače čez mizo in razodene Milanoviču, da se zbere nocojšni večer v stranski gostilniški sobi večja zabavna družba.

»Če Vas veseli, se jim lahko pridružite.«

»Kakšna družba je to?« vpraša Milanovič.

»O, to so razni gospodje iz bližine, ki se vsako sredo snidejo pri nas, da nekoliko pokramljajo in se razvedre. Moj gospodar je predsednik in vsak pošten gost, ki pride v hišo, jim je dobrodošel. Mislim, da bo tudi Vam ugajalo med njimi.«

»Res, tu je vsekakor dolgočasno,« odvrne Milanovič, in ker je bilo še prezgodaj, da bi šel spat, in je bil za name-ravani izprehod preveč utrujen, je vstal in šel za natakarjem.

Ko sta stopila v sobo, je bilo ravnokar končano kako petje ali končan govor, kajti gostje so ploskali in udarjali ob mizo na vse pretege, da je Milanovič skoraj boječ obstal pri vratih. Ko ga gostilničar zagleda, takoj stopi k njemu in ga povede k mizi, kjer ga predstavi zbrani družbi in ga posadi na stol, ki še ni bil zaseden.

Družba je bila vesela. Govor je sledil govoru, zabavlja je prekašala zabavlja. Milanovič se je pri vsem tem tudi zabaval in smejal, vendar je bilo opaziti, da mu vse to ne prihaja prav iz srca. Zaželel si je zopet samote in kupico nervozno vrteč med prsti je željno čakal, kedaj se mu ponudi ugodna prilika, da neopažen zapusti sobo. Zato ni bil nič kaj vesel, ko ga nepričakovano nagovori njegov sosed na levi: »Oprostite, gospod, kakor se mi zdi na prvi pogled, niste domačin v mestu?«

»Da, uganili ste«, odvrne Milano-vič.

»No, saj sem si takoj mislil, da mora biti tako. Ali ste doma tu kje v bližini? — če smem biti tako drzen.«

»Mislim, da.«

»Skoraj Vas ne razumem, tako skrivnostno govorite. Kje imate sedaj svoje stalno bivališče?«

»Pravzaprav nikjer.«

»Kaj mi pravite! Nikjer? Morda ste pravkar na potu iz daljnih tujih krajev?«

»Iz Avstralije sem dospel danes.«

»Oho, iz Avstralije! To je pa že nekaj! se začudi radovedni Milanovičev sosed in pomakne svoj stol tik njegovega. »Mnogo sem že potoval okrog, a pred Vami se moram vendar skriti v tem oziru. Povejte mi, kakšna je vendar ta čudovita dežela, ki rastejo v njej črešnje s koščicami odzunaj in papige najčarobnejših barv letajo okrog kakor pri nas vrabci.«

Milanovič se je nasmehnil.

»Seveda«, je nadaljeval oni, »kdor je videl take čudovite stvari, ve tudi marsikaj pripovedovati. Jaz v svojem življenju sicer še nisem prišel onstran Jadranskega morja, pač pa poznam v Primorju in v njegovih sosednjih deželah vsak najmanjši kotiček tako dobro kakor svoj žep; in to Vam lahko rečem, da lepih krajev pri nas ne manjka. Če ste res tu kje blizu Primorskega doma, brezdvomno poznate solčno Goriško in sosednjo Kranjsko z njenimi čudesi in krasotami.«

»Imena se mi zde znana, a drugega nič,« odgovori Milanovič.

»O, ljubi moj, kakor vidim, skoraj nič ali prav malo poznate naše kraje. Svetujem Vam, da si ogledate te kose zemlje, in prepričan sem, da Vam ne bo žal. Kadar se naveličate Trsta in okolice, krenite najprej ob morju v južno Goriško; tam nikar ne pozabite obiskati Ogleja, zakaj po mojem mnenju je težko dobiti kaj zanimivejšega kakor so ravno ti zgodovinski kraji.«

Pri besedi Oglej se je Milanovič nenkrat zdrznil; obšlo ga je neko posebno čustvo, katerega si v naglici ni mogel razložiti. Napeto je poslušal, kaj mu bo še povedal zgovorni tovariš.

»Morda Vam ta pokrajina ne bo tako ugajala, kakor ugaja meni, kajti vsakdo ima svoj okus in svoje nazore, a vedite, da je tam moja domovina, in domače kraje hvali vsak.«

»To me izredno zanima,« pripomni Milanovič; »povejte mi, iz katerega kraja ste doma?«

»Prav iz Ogleja. Čujte, že oglejska bazilika je sama vredna, da si jo človek ogleda.«

»Oglejska bazilika?« je ponovil Milanovič kakor v sanjah in videlo se mu je na obrazu, kako se trudi, da bi obdržal megleno sliko, ki mu je vstajala v duši pri tej besedi.

»Pozabiti ne smem tudi krasne okolice pri trgu Zapolje, ki . . .«

»Zapolje,« ga prekine naenkrat Milanovič in plane kvišku, kakor bi mu kdo nož zasadil v srce; hipoma je postal smrtno bled, trepetal je po vsem životu in si z rokami zakril oči.

Njegov sosed ga je gledal ves začuden. »Poznate morda Zapolje?« ga je vprašal z glasom, kakor bi dvomil, je-li

ta tujec popolnoma pri zdravi pameti ali ne.

»Ime se mi zdi zelo znano,« je odvrnil Milanovič, zrl zamišljeno predse in skušal prikriti svojo veliko razburjenost.

»Zapolje sem imenoval zato,« je govoril dalje mož, »ker teče mimo nje-ga bister, precej velik potok, ob katerem se nahajajo krasni izprehodi, sploh ljubka pokrajina, kakoršne še nikjer nisem videl. Če ste ljubitelj naravnih krasot, tedaj se ne strašite pota tja. V gostilni »pri zvezdi«, kjer se tudi jaz navadno oglašam, kadar me opravki privedejo v one kraje, najdete najizvrstnejšo postrežbo in — potrpite, prosim, nekoliko« — segel je v žep svojega telovnika in prinesel na dan vizitko s svojim naslovom, — »to Vam bo najboljše priporočilo. To posetnico izročite gospodinji in videli bode, da Vam postreže kakor grofu.«

Na karti je bilo z velikimi črkami natisnjeno ime Milanovičevega tova-

riša, spodaj v kotu pa majhno in komaj vidno beseda: trgovski potnik. Toda Milanovič vsega tega ni prav nič opazil; popolnoma ga je bilo omamilo ime, ki je sedaj z vso silo trkalo na njegov speči spomin, da bi ga poklicalo k novemu življenju. In to ni bilo nič čudnega, kajti mrtev bi bil moral biti njegov duh, da bi ga ime Zapolje in ime znane gostilne ne bilo zdramilo; saj je ravno tam preživel najsrečnejše dni svojega življenja, preživel prve tri mesece zakona s svojo Vido.

Ko sta se Milanovič in njegov tovariš tako razgovarjala, se je družba zabavala dalje. Ravno kar je nekdo predaval komično pesem, ki je pri pozornih poslušalcih vzbudila veselost in odobravanje; Milanovič je pa med tem našel priliko, da se je zamislil. Rad bi bil izvedel vzrok, zakaj ga je bilo ono ime tako silno vznemirilo, dočim ga imena drugih krajev v Primorju niso tako razburjala. Želja, da bi poiskal Zapolje, ta zagonetni kraj, je postajala

vedno silnejša. Rad bi bil izvedel še kaj določnejšega, a burna zabava družbe mu je to onemogočila; zato je gledal, kako bi se jim mogel umakniti in v miru premisliti vso stvar.

To se mu je kmalu posrečilo. Neopažen se je izmuznil iz sobe in stopil na hodnik, kjer sta mu sveži zrak in tihota prav dobro dela. Nato je odšel v svojo sobico, a predno je legel k počitku, je minula še cela ura. Ime Zapolje ga ni pustilo pri miru, da je nestrpno stopal po sobi goriindoli in premišljeval. Bil je nesrečnejši kakor slepec, ki vsaj ve, kaj išče, po čem hrepeni. On tega ni vedel, le neka tesna slutnja mu je govorila, da je nekaj izgubil, kar mora sedaj poiskati, a kaj je, to mu je ostalo neznano.

Ves izmučen in potrpt se je končno vrgel ob postelji na kolena in prisrčno zaprosil Boga, naj se ga usmili in ga reši groznega trpljenja in mu zopet vrne ubegli spomin.

(Dalje prih.)

RAZGLED PO DOMOVINI

† **Župnik Ivan Globelnik.** Pretresljiva vest se je v soboto zvečer bliskovito razširila po Št. Vidu in vipavski dolini: gospoda župnika Ivana Globelnika so našli pri Žerovičevem mlinu mrtvega. Zadel ga je srčna kap. Gosp. župnik je tožil celo popoldne o silni vročini v prsih. To je bilo najbrže povod, da se je šel hladiti v vodo, kar je ob enakih napadih večkrat storil. Smrt je nastopila nenadoma. S pokojnim g. župnikom je zgubila župnija gorečega dušnega pastirja. Dasi je bival v župniji komaj eno leto, si je vendar pridobil srca vseh vernikov. Lahko rečemo, da v celi župniji ni imel sovražnika. Zalovanje za njim je naravnost v srce segajoče. Gosp. Ivan Globelnik je bil rojen 11. februarja 1865 v Škocijanu pri Dobravi; v mašnika je bil posvečen dne 23. julija 1891 in je letošnje počitnice obhajal v Bohinjski Bistrici 20letnico mašništva. Služboval je kot kapelan pri Sv. Trojici, na Trebelnem, nato 15 let v Polšniku, kjer je zidal novo cerkev, nabavil nove zvonove in popravil razun ene vse podružnice. Dne 14. avgusta 1910 je prišel v Št. Vid pri Vipavi, kjer ga je zadel nenadna smrt, upajmo, da pripravljene. R. I. P.

Knezoškoj ljubljanski je v minul. tednu obiskal naše hrvatske brate v Sarajevu. V nedeljo dne 1. oktobra je mesto obolelega nadškofa dr. Stadlerja posvetil Marijino cerkev v Banjskem bregu.

Premeščen je č. g. Andrej Štrekelj, vikar v Pečinah na Goriškem, za župnega upravitelja v Volčce. Pečine bo oskrboval začasno g. Krištof Tomšič.

Po »Družinski Pratik« sega naše ljudstvo letošnje leto dokaj bolj, kakor druga leta. Tako je prav! Naj ne bo nobene naše hiše, kjer bi ne imeli naše domače »Družinske pratike« s podobo svete Družine. Zahtevajte jo pri vseh trgovcih ali pa jo naročite naravnost pri založništvu v Ljubljani.

Zabavni večer s tamburanjem, petjem in predstavo zgodovinske igre »Junaške Blejke« priredi v nedeljo, dne 15. t. m. zvečer točno ob pol sedmi uri »Katoliško društvo za delavke« v veliki dvorani »Ljud. doma«. Vstopnice na sedeže po 2 K, 1 K 50 v, 1 K, 80 in 60 vinarjev se prodajajo vsak večer od pol 7. do 8. ure, ali pa v nedeljo zvečer pri blagajni. V igri nastopijo najboljše moči. Naj nihče ne zamudi te zabavno-poučne prireditve!

»Ljudski oder« ima svojo prihodnjo predstavo v nedeljo, dne 22. oktobra. Tedaj se uprizori dr. Detelova veseliga v treh dejanjih »Učenjak«.

Smrtna kosa. Umrli je v petek zvečer v Ljubljani v starosti 86 let g. Josip Graul, bivši železniški sprevodnik. Pokopan je bil v nedeljo, dne 8. t. m. popoldne. N. v m. p.! — V Tržiču na Gorenjskem je umrla v soboto, dne 30. septembra ga. Marija Kragl rojena Ahačič v 54. letu svoje dobe. Pokojna je bila mati č. g. kaplana Viktorja Kragla v Sodražici. Pokoj njeni duši!

Ogenj na Barju. Družina Antona Škafarja na Karolinski zemlji pri Ljubljani se je zvečer dne 5. t. m. vsedla k večerji. Nakrat je gospodar opazil, da gori hlev in skedenj. Na pomoč prihiteli sosedge so zamogli rešiti le živino in

kozolec, hlev in skedenj sta pa pogorela. Istotako je ogenj uničil 10 stotov žita in 200 stotov sena. Škafar ceni škodo na 2500 K, zavarovan je pa za 1000 kron. Ker gasilci niso bili vsled megle o ognju obveščeni, niso prišli k pogorišču. Kako je ogenj nastal, dosedaj še ni znano.

Otrok zgorel. Preteklo soboto, dne 30. septembra je v Zbiljah pri Medvodah pustila gostija Franca Jamnik svojo 2 let staro hčerko Lojzo, medtem ko je večerjo kuhala, na ognjišču nekaj trenutkov brez nadzorstva. Otroku se je vnela obleka. Ko se mati vrne, vidi hčerko pred durmi vso opečeno. Otrok je kmalu umrl.

Pivo se zopet podraži. Pivovarstvi so sklenili podražiti pivo s 15. oktobrom. Gostilničarji so to podražjenje sprejeli in bodo podražili pivo za 2 v.

Premog se je — zopet podražil. Od 1. oktobra t. l. dalje prodajajo trboveljski premog v Ljubljani po 1 K 60 v 50 kilogramov. In to zdaj tik pred zimo. Ali je tudi te draginje kriv naš kmet?

Zločinska rodbina. Brata Jaka in Peter Rivolt, oba izvoščeka v Trstu, brata onih dveh Rivoltov, ki sta bila v petek, dne 29. septembra obsojena radi uboja svoje svakinje, sta bila v soboto aretirana, ker sta grozila s smrtjo svojemu bratu Evgenju, ker je pričal proti obsojenima bratoma. Čedni ljudje!

Dva uloma na Goriškem. V noči na 28. t. m. so udrli neznani tatovi v prostore sežanske posojilnice. Prevrtali so železno blagajno, v kateri je bilo denarja okoli 430 K, poleg vrednostnih papirjev; odnesli pa so le 10 K. S po-

močjo vetrihov so odprli štiri vrata, da so prišli v prostor, kjer je blagajna. Na podu so pustili svedre, olje, vetrihe in vazelino ter jo odkurili. Morda so čutili, da je pod njimi redarstvena uradna soba. — Naslednjo noč so neznani tatovi vlomili v kronberško župnišče pri Gorici in ukradli č. g. vikarju Vodopivcu 300 K denarja, hranilno knjižico za 2000 K in več drugih reči. Hoteli so tudi v klet, a se jim ni posrečilo. Ker je bil zunaj velik veter tisto noč, se ropot ni slišal. Bržkone so oba vloma izvršili eni in isti tatovi.

Novo orožniško postaje bodo od 1. februarja 1912 v Dobrničah, Št. Jurju pod Kumom, Turjaku, Spodnji Košani in Št. Vidu nad Vipavo. — Na vsaki postaji bosta po dva orožnika.

Napad na župnika. Radi volitev v Veliki Dolini na Štajerskem, je krčmar Franc Dolinar zavratno napadel župnika, ki se je pa rešil, ker je njegova krepka roka premagala napadalca.

Novo kapelo v Zg. Kašlju pri Ljubljani so blagoslovili v nedeljo, 1. oktobra. Veliko, lepo kapelo je sezidal zidarski mojster s Pšate. Marijo Brezmadežno je sklesal ljubljanski kiparski mojster g. Pengov. Krasno delo, ki priporoča mojstra. Lepo je slikal kapelo g. Jakob Šusteršič. Vse stane nad 2000 kron in vse so darovali dobri vaščani.

Grozna nesreča v mlinu. Dne 27. septembra ob desetih dopoldne so poslali v mlinu Zupanca, po domače Pozinu v Mošnjah pri Radovljici, stariši 40letno hčerko Reziko v mlin, naj pogleda, kako melje. Otrok se je približal v svoji radovednosti preblizu kolesu, ki je pograbilo dekletce za krilo, je zasukalo parkrat okrog in mlin se je ustavil. Starši hite gledat kje tiči vzrok. Strašen pogled! Otrok ves premečkan, s hudo luknjo v glavi, je tičal med kolesjem — mrtev. Nesrečnega otroka so pokopali pretečeni četrtek. — Ta dogodek zopet jasno kaže, kako nujen je opomin: Starši, pazite na otroke!

Gorelo je dne 5. oktobra zvečer okrog sedme ure pri kmetu Ogrincu (po domače Medvedu) v Podgorju pri Kamniku. Kmalu so bila vsa poslopja v ognju. Vendar se je posrečilo požarnima brambama iz Perovega in Kamnika rešiti hišo, da ni docela pogorela. Sreča v nesreči je bila, da se je dobilo dosti vode za gašenje in da veter ni zamašal isker proti vasi. Ogenj je povzročil veliko škodo, ker je zgorela mrva in mnogo drugih pridelkov, zavarovalnica je pa majhna. Sluti se, da je zažgala zlobna roka, ki je že v pismih s požigom pretila.

Poizkušen vlom. V noči od 3. na 4. oktobra so skušali vlomiti na Javorniku pri Komnu v prodajalno trgovke Šinkar. Zunanje okno se jim je že posrečilo odpreti in tudi železno omrežje so že načeli. Toda ker je bilo okno zvezano s hišnim zvoncem, so se stanovalci prebudili ob pravem času in so tako prepodili vlomilce.

Težka nezgoda pri delu. Dne 5. t. m. zjutraj ob deveti uri je dninar Alojzij Mingotti, star 56 let, v Trstu, na vo-

galu ulice Rosetti snemal veternice z oken drugega nadstropja in postavljaj gor zimska okna. Naenkrat je mož spodrsnil in telebnil na ulico. Obležal je sredi luže krvi nezavesten. Zbralo se je okolu nesrečneža mnogo ljudi, ki so poklicali zdravniško postajo. Nesrečnež je imel mnogo zunanjih ran in bržkone je dobil tudi notranje poškodbe; pretresli so se mu možgani. Sedaj se nahaja v bolnišnici v veliki smrtni nevarnosti.

Zločin ali nesreča? Dunajski vlak južne železnice, ki prihaja ob 8. uri 55 minut v Trst, je sunil 1. oktobra nad Barkovljami z veliko silo v težki predmet, ki se je nahajal na progi. Strojvodja je ustavil vlak in preiskal z osobjem vlaka progo. Našli so velikanski kamen v teži enega kvintala, ki je na doslej nepojasnen način prišel na progo. Ker vlak ni bil poškodovan, se je nadaljevala vožnja; stvar so naznali potem orožnikom. Ravnateljstvo južne železnice je objavilo, da se je dotični kamen odlomil radi dežja in padel na progo.

Letos drugič pogorel. V torek dne 3. t. m. zvečer okrog 11. ure je začelo goriti v Pungertu pri Tonetu v sorški župniji. Vnelo se je na podstrešju in je hiša in hlev z mrvo vred pogorela. Nesrečni posestnik je letos že drugič pogorel. Meseca maja je udarila strela v pod, ki je pogorel do tal. Uprav je postavil nov pod, pa mu pogorita drugi dve poslopji. Kako je ogenj nastal, se ne more dognati. Sreča je, da sta ogenj zapazila orožnika iz Škofje Loke, ko sta se vračala s patrolje. Podstrešje je bilo že vse v ognju, ko sta klicala domače, ki so mirno spali pod gorečim ostrešjem. Orožnika sta otela živino iz hleva in reševala, kar se je dalo, dokler nista prišli brizgalni iz Sore in Godešč.

Pri igranju umrl. V nedeljo, dne 1. oktobra, ob 5. uri popoldne je nenadoma umrl pri kvartanju v svojem stanovanju v Gradcu delavec Janez Vivod. Naenkrat je zgubil večjo igro, kar ga je tako razburilo, da mu je otrpnilo srce.

Srebrno poroko sta obhajala v sredo, dne 4. t. m., v Gorici g. Jernej Kopač in njegova gospa soproga Marija. Pridružujemo se številnim prijateljem gospoda Kopača in njegove gospe ter jima k temu jubileju iskreno častitamo. Bog ju ohrani še dolgo čila in zdrava!

Prvi sneg smo dobili prve dni oktobra. V Črnem Vrhu nad Idrijo so ga imeli par metrov nad vasjo. Javornik je bel. Tudi Slivnica pri Rakeku je bila že popolnoma bela. Malo zgodaj bo še.

Obleke se bodo podražile. Z Dunaja poročajo, da krojaški pomočniki in delavci od kosa zahtevajo povišanje plač. Z ozirom na to bodo obleke poskočile v cenah za deset odstotkov, ako se pomočnikom ugoti.

Strašno hudourje v Krapinskih Toplicah in okolici. Pretekli petek, dne 29. septembra popoldne je nad Krapinskimi Toplicami in okolico razsajal strašen vihar. Okoli 5. ure popoldne se

je utrgal oblak, voda je drla pri vratih in oknih v sobe in hodnike, ki so bili mahoma polni vode. Med dežjem je padala debela toča. V nekaterih kočah je bilo vse polno vode. Vihar je ruval drevesa ter poškodoval zlasti koruzna polja, ki so vsa uničena. Toča pa je zlasti škodovala vinogradom. Upostošenje je zelo veliko. Najstarejši ljudje ne pomnijo takega viharja. Sreča v nesreči je bila, da ni trajalo dolgo časa.

C. kr. državna obrtna šola v Ljubljani se otvori dne 6. novembra. Ravnateljstvo je že objavilo v »Slovincu« dne 7. t. m. vse potrebne podatke o organizaciji zavoda, o sprejemnih pogojih in o pričetku vpisovanja.

Novice iz Amerike. Poročili so se v Jolietu: Ivan Boštjančič iz Trnovega z Magdaleno Batista; Matija Vranešič iz Adlešič z Barbaro Vranošič; Ivan Mencin s Krke, s Frančiško Legan. — Umrli so: Josip Kužnik, 25 let star, doma iz Toplice na Dolenjskem; 22letni I. Majerle iz Črnomlja. Oba sta umrla v Clevelandu. — V Jolietu je umrla 29letna Marija Andlovic, roj. Verščaj, tudi doma iz Črnomlja.

Premovanje goveje živine. Deželni odbor kranjski priredi v tekočem letu sledeča premovanja goveje živine, in sicer: dne 23. oktobra 1911 v Spod. Logatcu, 24. t. m. v Kranju, 28. t. m. v Vipavi, 30. t. m. v Šmarjeti na Dolenjskem, vselej ob deveti uri dopoldne. Premovali se bodo biki, krave, junice in teleta. Sesajoča teleta se morajo pripeljati na premovanje s kravami. Ob tej priliki se bodo nakupovali biki od 3 mesecev do 1 leta stari. Nakupovale se bodo tudi juničice, katere še sesajo, kakor tudi starejše. Za lepe juničice se bodo delile posestnikom, ki se bodo zavezali jih za plemo rediti, vzrejevalne premije. Razun teh premovanj priredi deželni odbor še druga premovanja, združena z nakupom telet in bikov, in sicer: 17. oktobra 1911 dopoldne v Selcih, popoldne v Zalemlogu, 18. t. m. dopoldne v Stari Loki, popoldne v Poljanah, 19. t. m. dopoldne na Bledu, popoldne na Boh. Bistrici, 20. t. m. dopoldne v Horjulu, popoldne na Vrhniku, 21. t. m. dopoldne v Dolskem, 25. t. m. dopoldne v Vodica, 26. t. m. dopoldne v Trnovem na Notranjskem, popoldne v Košani, 27. dopoldne na Blokah. Pričetek dopoldne ob 9. uri, popoldne ob 3. uri. Pri teh premovanjih se bodo delile vzrejevalne premije za lepe sesajoče in tudi starejše juničice. Sesajoča teleta se morajo pripeljati na premovanje s kravami. Posestniki, ki vzrejajo v razmerju s številom krav, ki jih poprečno rede, vsaj polovico telet skozi eno leto za plemo, dobe vzrejevalno premijo 50 kron. Oni pa, ki jih rede več kot polovico, dobe lahko še eno premijo. Tudi ob tej priliki se bodo nakupovali biki od treh mesecev do 1 leta stari in juničice. Premovanja ter nakup telet po Dolenjskem je deželni odbor prepustil c. kr. kmetijski družbi kranjski.

Umor v Dobravi pri Črnučah. V četrtek, dne 21. septembra 1911, zjutraj ob 4. uri našel se je Božidar Šibenik,

uslužbenec tvrdke Bončar v Domžalah, v Dobravi pri Črnučah na kupu mrve v šupi poleg hiše št. 3 na glavi za desnim ušesom smrtnonevarno poškodovan in brez zavestne ležeč, kjer je tekom dopoldneva umrl. — Šibenik Božidar peljal se je v sredo, dne 20. septembra 1911, ob 9. uri 20 minut s kolesom iz Ljubljane v Domžale. — Šibenik bil je star 21 let, srednje velik, krepko razvit in je nosil dolge, postrani česane lase. Oblečen je bil v rujavo, križasto obleko in imel na glavi belo kolesar. čepico s črnim trakom. Na kolesu bila je pritrjena v sredi na balanci luč-acetilenka. S tem se pozivljajo vse dotične osebe, ki so v noči od 20. na 21. septembra 1911 na cesti med Črnučami in Trzinom med pol 10. uro zvečer in 4. uro zjutraj videle zgoraj opisanega kolesarja, da se naj najhitreje in sigurno javijo pri preiskovalnem sodniku ali pri orožništvu, ki jim je najbližje.

Podružnica »Slovenske dijaške zveze« za Gorenjsko je na zadnjem občnem zboru na Brezjah izvolila sledeči odbor: Predsednik: cand. iur. Jakob Mohorič, Njivica, p. Podnart; podpredsednik: stud. theol. Matej Vilfan, Križna gora pri Stari Loki; tajnik: stud. agr. Anton Resman, Begunje; blagajnik: abit. Jožef Porenta, Srednje Bitnje; knjižničar: abit. Janko Sušnik, Škofja Loka.

Premovanje goveje živine v Vipavi priredi Zivinorejska zadruga v Vipavi skupno s šentvidsko na dan sv. Simona, t. j. 28. oktobra t. l., ob 9. uri zjutraj na travniku pred ubožnico. Premovalo se bo bika, krave, junice in teleta, čistokrvne simodolske pasme in domačo živino, križano s simodolskim plemenom. Premovana živina se ne sme vsaj eno leto prodati, sicer pripade premija Zivinorejski zadrugi. K premovanju smejo prignati svojo živino le člani omenjenih zadrug, zato se vabijo zivinorejci, ki imajo za premovanje sposobno živino, da pristopijo kot člani k Zivinorejskim zadrugam. Premovanje se vrši s podporo in pod nadzorstvom vis. deželnega odbora. — Združena odbora.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Gradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Shod Kmečke zveze za kranjski okraj. Okoli 300 mož se je bilo zbralo zadnji ponedeljek v Ljudskem domu v Kranju, kjer sta govorila državna poslanca Demšar in Jarc. Zborovanje je vodil g. J. Brodar, predsednik Kmečke zveze. Besedo je dal najprej poslancu Demšarju, ki je strokovnjaško govoril o lesotrštvu. S samo živinorejo in poljedelstvom si kmet ne more pomagati, ako se zanemarja razumno lesorejo in gospodarsko prodajanje lesa. Priporočal je, da naj se les ne seka prezgodaj, ker potem, ko je malo odrasel, prinaša v gozdu stoječ najboljše obresti. Storit se pa mora tudi kaj glede prodaje lesa, da ga ne bo kmet lesnim trgovcem, ki so večinoma Italijani, dajal preveč po ceni. Napraviti se mora osrednja zadruga za lesotrštvo. Govor so sprejeli zborovalci z veliko pohvalo. — Državni poslanec Jarc je izrazil najprej svoje veselje nad tako sijajno udeležbo, ki kaže, da ljudstvo hoče in išče stika s svojimi poslanci. Razmere v parlamentu so take, da se morajo poslanci S. L. S. po eni plati boriti za kmečke koristi proti pretiranim zahtevam poslancev velikih mest in veleobrtni. Res je sicer, da je izmed 516 poslancev 280 kmečkih zastopnikov, a žal, da so ti dostikrat premalo odločni proti nasprotnikom, ki znajo porabiti zase vsako priliko in vsako sredstvo. Po drugi plati pa se morajo poslanci zavzemati za naše narodne koristi. Cilj poslancev S. L. S. je, da priboré slovenskemu ljudstvu tudi na Dunaju tisto pravico, ki mu gre, da se ga ne bo pri vladi omalovaževalo, ampak upoštevalo kakor druge narode. Parlamentarni položaj je tak, da brez slovensko-hrvatskega kluba trdna delavna večina ni mogoča. Glede draginje je zanje stališče dano s tem, da so kmečki poslanci. Da bi tako zelo manjkalo mesa, to niti res ni. Saj kmet danes svojih prašičev, ki jih radi suše ne more rediti, niti prodati ne more, ali pa le za slepo ceno. Cena mesa je pa kljub temu vedno enako visoka. Glede uradniškega vprašanja, ki pride na vrsto v parlamentu, je govornik razložil svoje stališče na uradniškem shodu. Ker imamo preveč nepotrebnih pisarij za stvari, ki včasih niso vredne piškavega oreha, imamo tudi preveč uradništva, in to je zato slabo plačano. Poslanec S. L. S. bo pa v parlamentu za dela še posebej naloga, da se zavzamejo za pomoč našim prašičerejcem. Ako nočemo za leta in leta uničiti naše lepo razvite prašičereje, je treba preskrbeti zlasti močnih krmil po znižani ceni, ker je tržna cena pretirano visoka. Poslanci S. L. S. se ne boje ljudske sodbe, ker je njih delo očito in pošteno. Četudi kje pri občinskih volitvah pride na površje par »neodvisnih«, so temu po navadi vzrok le lokalne razmere. Ogromna večina ljudstva — to kaže iz-

id volitev sploh — pa zaupa S. L. S. in nje poslancem! (Navdušeno pritrjeva, nje.)

g Hrušica. Prihodnjo nedeljo popoldne ob štirih bo priredilo Katol. slovensko izobraževalno društvo v Hrušici predavanje. Predaval bo g. Fr. Terseglav, katerega poznajo člani že iz tehtnih predavanj lanskega leta. Predavanje bo velezanimivo in domačini razmeram umerjeno. Pridite vsi članji in članice, in tudi prijatelji društva in vsi ukaželjni ljudje. — Iz naše hruševske šole je šlo letos veliko otrok v ljubljanske šole. Menda mislijo stariši, da je hruševska šola slaba. Pa temu ni tako. Dobra je trirazredna ljudska šola v Hrušici. Letos je šel učenec Hribar iz Bizovika, ki je obiskaval tretjji razred, v gimnazijo v Ljubljano. Vsprejemno skušnjo je napravil z odliko. Ta dogodek je važen za našo šolo, pa tudi za Bizovik. Menda je Hribar prvi, ki je šel iz Bizovika v »šole«, prvi, kateremu se je zbudila želja biti kaj drugega kakor zidar ali tesar.

g Iz Žabnice. Pri nas ima skoraj vsak kmet svoj vodnjak. A kaj, ko so bili letos skoraj vsi suhi! Tudi vaški potok se je bil popolnoma posušil. Ljudje so morali vodo od drugod voziti in tudi zdaj še ni dovolj vode. Letosnja suša je poleg predpredlanske pač jasno dokazala potrebo vodovoda. Ko se bo torej šlo zanj, ne zamudite prilike, da vam ne bo žal potem, kakor je nekim vaščanom v radovljiškem glavarstvu, ki so se svoječasno vodovoda zaradi stroškov branili, zdaj bi ga pa nujno radi imeli, a je prepozno. Vodnjaki lahko ostanejo za rezervo za večjo porabo vode v gotovih slučajih. — Letos se je pri nas otvorila naša šola kot dvorazrednica. Svoječasno razpisani učni mesti nista bili definitivno zasedeni. Za provizoričnega voditelja šole in učitelja je bil od c. kr. okr. šolskega sveta v Kranju imenovan učnosposobljeni g. Leopold Ažman, za provizorično učiteljico pa gdčna. Karolina Zupančič. — V zadnjem času so se nekako zopet začeli množiti krvavi pretepi in nož je zagospodaril. Žalostno! Naj bo vendar enkrat konec take podivjane surovosti in sovraštva, ki sta škodljiva in pogubna v vsakem oziru! Le verna omika kaj velja in izobraženost se ceni in spoštuje doma in povsod. — Sneg je pobelil bližnje planine. Postal je hladno. — Dočim so prejšnja leta naši kmetje kupili proti jeseni po dve, tri buše ter jih zredili in večinoma zaklali za dom, so jih letos zaradi zaprtije nadomestili z ovni in ovcami, katerih prekajeno meso je baje še mnogo okusnejše. Za prašiče bo pa primanjkovalo piče, ker je letina precej taka, kot povsod po deželi, kjer je bila suša.

g Cerklje pri Kranju. Za župana v Zalogu je izvoljen Jožef Bohinc. — Iz Zaloga je odšel po sedemletnem ondodnem bivanju vpokojeni župnik g. Derhovšek na svoj rojstni dom v Repnjo, kjer namerava stalno bivat. — Zanimiva razprava se je vršila dne 6. oktobra pred ljublj. dež. sodiščem proti

Jožefu Jenkotu iz Spodnjega Bernika, očetu »Babčevega fantka«, ki se je postavljajl kakor petelin na gnoju na shodih širom Kranjske za liberalne kandidate. Kot svojedobni podpredsednik cerkljanske podružnice »Kmetijske družbe« se je moral Jenko zagovarjati radi brane, katera je bila last podružnična, katero je pa Jenko odpeljal, — ko je bila liberalna zalega v odboru pometena, — pokrito s kocem v Vodice, kjer jo je imel dve leti na nekem podu skrito pod kupom sena. Vse to je dokazano po pričah in državni pravdnik dr. Neuberger je predlagal Jenkotovo obsodbo. Sodniki so pa bili misli, da to ni nobena tatvina, češ, da tako premožen človek, kakor je Jenko gotovo ni imel namena ukrasti brane in so ga — oprostili. Ker je državni pravdnik prijavil vzklic, hočemo počakati, da tudi mi ob sklepu izrazimo mnenje ljudstva o tej razsodbi.

g Občina Ribno pri Bledu. Za našo občino vršile so se že 11. julija občinske volitve. Izvoljeni možje so vsi zvesti somišljeniki S. L. S. Pomotoma pa se je volilo v posamezne razrede premalo mož, ker se je § 13 o. r. od povsem verodostojne strani tolmačil tako, da je za število odbornikov merodajno število za volitve opravičenih »občanov«. Na dvojno pritožbo, ki je bila zoper volitev vložena, pa je c. kr. dež. vlada razsodila, da je odločilno število volilcev in ne občanov. Na podlagi te razsodbe so bili oni odborniki, ki so bili izvoljeni 11. julija (Ribno 6, Boh. Bela 12) potrjeni, odredilo pa se je, da se volita v posamezne razrede še po 2 odbornika in 1 namestnik. Kdaj da bodo te nove volitve, se danes še ne more poročati, a čuti se, da »nekateri« močno sopčajo na odborniško in morebiti celo tajniško (!) mesto. — Občina Ribno je stala ves čas svojega obstanka zvesto v taboru S. L. S.; mi, ki poznamo jekleno - značajne može, ki imajo pravico voliti v tej občini, lahko trdimo, da bodo ti možje in naj si bodo iz Ribnega ali Bohinjske Bele, varovali ugled ribenske občine ter storili vse, da ne pride v odbor kaka liberalna primes, ker vsak volilec danes ve, da je liberalac največji škodljivca za kmečko občino in da oni, ki zajemajo vso svojo modrost iz »Naroda«, nimajo srca za kmeta. Voliti liberalca v občinski odbor sedaj, ko dež. odbor toliko izda in žrtvuje za kmečko korist in blagostanje, bi se reklo izdajati dobro stvar. In tako upamo, da bodo zavedni volilci ribenske občine z glasovnico prekrizali nekaterim račune tako, kot je bil črtan račun tistemu, ki si je zaračunal 20 v (dvajset vinarjev) zato, ker je obesil na šolsko poslopje — cesarsko zastavo.

g Tržiške novice. Omenili smo že smrt gospe nadučiteljeve vdove Marije Kragl. Bila je podpornica ženskega odseka društva sv. Jožefa, kateremu je darovala večjo vsoto, za kar naj ji dobrotni Bog povrne v večnosti. — Občinske volitve se bližajo za trg. Reklamacije še niso rešene, a morajo biti še tekoči mesec. Boj se bo bil med Slovenci

in Nemci. — Tržiške častne občane, med katerimi so bili predlagani najhujši Nemci, ki našega Tržiča še od daleč videli niso, ni potrdil deželni odbor. Tržiška občina se je pritožila na upravno sodišče na Dunaju, a tudi tam so pogoreli. Razni odpadniki od vere in najzagrizenejši nemški liberalci iz raznih krajev, ki niso za trg si pridobili najmanjših zaslug, pač ne morejo biti naši častni občani, saj je častno občanstvo najvišja čast, katero more podeliti občina. Pravice je vendar še nekaj na svetu.

g Od Sv. Ane pod Ljubelom. Občinske volitve so se vršile minolo soboto pri nas ob veliki udeležbi. Nad 100 volilcev je prišlo k volitvi. Bili sta dve stranki, županova in druga nasprotna, kateri je pomagal nek tukajšnji visokošolec. Boj je bil osebne značaja. Zmagala je z veliko večino prva stranka, ki ima izmed 12 mož devet svojih. G. župan Ankele je dobil lepo zaupnico, ker izmed 25 glasov prvega razreda jih je dobil 22. Največ glasov v III. razredu je dobil Kališnik, namreč 99. — Pri ljudski šoli se gradi na zahtevo višje oblasti vodnjak, kakršnega imajo povsod šole na deželi. — Občina Sv. Ane je postala ustanovnica novemu društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb v tržiškem sodnem okraju.

g Iz Gorij. Občinske volitve so pri kraju. V vseh razredih so izvoljeni odločni naši možje. Dne 10. septembra smo zopet izvolili vrlega prejšnjega župana Jakoba Jana. Naša občina imavse stanove zastopane, občinski odbornik je poleg drugih tudi pripristi delavec in železničar. Toraj je naša občina marsikateri vzgledna — popolnoma demokratična. — P o v o d e n j napravila je veliko škode na polju in travnikih. Največ nezgode pa je povzročil potok Radovna. — Vintgar je malodane uničen; zlasti je galerija poškodovana. Prvi most je narasla voda odnesla. Škode je vsaj 1000 K. Ni čuda, saj je Radovna 2 m 30 cm nad normalom nastopila. Veliko škode ima tudi trdka Žumer. — Mlinarju Brajcu je odneslo jez; škode ima nad 5000 K. — Pevsko društvo je v gostilni Vinkota Jana napravilo tombolo in veselico, ki se je dobro obnesla.

g Brezje, 7. oktobra 1911. Izjava. Z ozirom na dopis v »Jutru« z dne 30. septembra izjavljam podpisani sledeče: Odločno pozivljam lažnjivega dopisnika, da se v drugo pod svoje laži s polnim imenom podpiše. Za dokaz resnice se bova že potem na primernem mestu pogovorila. Če pa tega ne upa storiti, si sam sebi pritisne neizbrisen pečat lažnjivca in grdega obrekovalca. Jakob Kompare, poslovodja mlekarne in c. kr. poštne nabiralnice v Krtini pri Dobu.

g Z Bleda. O napadih, o katerih so zadnji čas govorili po celem Bledu vse mogoče in nemogoče stvari in sosedu pripovedoval krvave dogodke, se je zdaj zvedelo, da so razen prvega vsi od konca do kraja izmišljeni. S tem pa še ni rečeno, da so tisti, ki so govorili,

da so bili napadeni, lagali; živeli so pač v mislih, kako nevarno da je v Bledu in zato so nekoliko hujše videli, kot je bilo res. Prav bi bilo, da bi ljudje ne pripovedovali takih izmišljotin naokrog in da ne bi vsak še krvavega dodejal, da bi bilo bolj grozno slišati. To namreč Bledu zelo škoduje. V dokaz, kaka škoda lahko nastane, nam bodi zlobni in škodoželjni dopis v nemško - liberalnem listu »Grazer Tagespost«, ki piše dne 5. oktobra: »Nekaj lepega z Bleda. Kako velika je varnost v toliko hvalisanem zdravilišču Bledu, kaže dejstvo, da je bil tekom enega tedna na cesti iz Radovljice na Bled en izvošček oropan in umorjen, da je bila neka žena roparsko napadena, en krojač ranjen in da se je dne 29. septembra celo na vozno pošto izvršil roparski napad. Ta roparska banda obstoji menda iz domačinov. Zdraviški gostje, ki so kaj tako lepega doživeli, gotovo ne bodo nikoli več tja šli.« Drugi nemški liberalni listi, bodo seveda to česnikarsko raco ponatisnili. Torej ljudje, pamet!

g Občinske volitve v Predvoru. Bližajoče se občinske volitve so začele vzbujati zanimanje. Najbolj pa se briga zanje nekaj naših liberalčkov, ne zato, kakor bi jim bilo mar za blagor in red in mir v občini — za kaj takega niso sposobni, — ampak njim se gre edino za to, da bi zanesli v občino liberalizem in razdor. Če pravijo, da riba pri glavi smrdi, ta riba, ki jo hočejo speči nekateri potuhnjeni pristaši gnjilega liberalizma, res smrdi pri glavi. Generalni štab za liberalno agitacijo je v Srednji vasi pri vpokojenem učitelju Grosu, glavno kolo pa goni skrivaj bivši in odslovljeni občinski tajnik Aleš Pekovec, tisti mož, ki je zapustil o svojem tajnikovanju v Predvoru take sledove, da mora mož veseli biti, da se mu po milosti občinskega odbora ni kaj hujšega zgodilo. Je pač treba precejšnje predrznosti, da si še upajo taki ljudje na sonce! Diši jim seveda, da bi prišli na krmilo možje Grosove in Pekovčeve garde. Pametni občani vedo dobro, kaj imajo od njih pričakovati. Grosa so v Goricah in po okolici do grla siti; Pekovca je pa lansko leto povodom gotovih nerednosti v občinski blagajni krtačil »Gorenjec« sam — a izkrtačil ga ni. In ta Pekovec je sluga pri c. kr. okrajnem glavarstvu in poštni sel za Goriče in Trstenik! Je komaj verjeti! — Krščansko misleči volilci, možje in fantje, vse domače osebne sovražnosti na stran, tudi prijateljstva in krajevne ozire na stran — naš skupni sovražnik je sedaj liberalizem!

Dolenjske novice

d Krka. Liberalni bahač, ki je pred volitvami ljudem lagal, da občina ne bo plačala šolskega dolga nekaj čez 1000 K, je sedaj umolknil. Laž je imela

kratke noge. Občina ima že ukaz, da mora plačati. Plačati bo treba pa tudi triletne obresti tega dolga, ki bi jih ne bilo treba, ko bi občinski odbor ne bil poslušal liberalnega hujškača. — Veliko sta trpela pri zadnjih volitvah Udab in Habijanov Janez, ki sta nosila farovž na hrbtu, da se jima je še bolj vpognil. Janez, le korajžo! Četudi nisi vajen hoditi, ker vedno sediš in čakaš, kdaj bo kdo prišel v štacunco, pa če bodo večkrat volitve, se boš že privadil in v hoji utrdil. Samo tega ne pričakuj, da bi te kdo poslušal. Za take ljudi, kakor si ti, imamo to-le zdravilo: liberalni štacunar, ki živiš od naših grošev, marš nazaj v svojo štacuno!

d **Krka.** Pri občinskih volitvah na Krki je zmagala naša stranka, ki ima 13 odbornikov, liberalci so si jih z veliko težavo pridobili 12. Ta volitev je pokazala, koliko je med ljudmi liberalne hinavščine. Mnogo volivcev je obljubilo voliti z nami in tudi v roke seglo, pa kakor petelin na strehi so se hitro obrnili in volili liberalno. To je moštvo! Kako se je delalo s kopoljskimi poblastili, o tem še ni izgovorjena zadnja beseda. Z vsemi liberalnimi žavbami namazani in prefrigani občinski tajnik je dostavljal izkaznice in glasovnice šele na dan pred volitvijo, četudi pravi zakon, da se morajo takoj dostaviti, ko je volitev razglašena. Naši volivci so jih morali s silo zahtevati in sami hoditi ponje k tajniku. Liberalna stranka, ki je napadala naše s kamenjem, je vkljub svoji surovini ostala v manjšini. Naj si zapomni, da so naši volivci pripravljani liberalnemu divjaštvu narediti konec. — Naj še dostavimo, da so se naši volivci posebno dobro držali v Velikih in Malih Lesah, v Podbukovju, v Lazih in na Šici. Tudi Krška vas in Znojilci so se dobro obnesli. Čast vsem našim zavednim volivcem!

d **Krški liberalni purgarji nimajo srca za kmetal!** Sokoloreja pride na kant in ubogi viničar bo moral prav toliko plačati, kakor bogati purgar. 28 kmetov je bilo vendar toliko pametnih, da niso vplačali članarine. A brezsrčni purgarji tudi te že štejejo med člane, in sicer proti lastnim pravilom! Po pravici bi moral plačati tisti, ki je pobasal dobičke: krški sokolorejci!

d **Sv. Gregor.** Nek poseben ogenj je prešinil našo mladino. Vse je polno navdušenja in bi rado prirejalo slednjo nedeljo kako pošteno zabavo. Na rožnovensko nedeljo so predstavljali bratje Orli dve igri. Kljub poznemu času in skrajno slabemu vremenu se je udeležilo predstave pod farovškim kozolcem dosti samo domačih ljudi, dasitudi se ni nič agitiralo in vabilo po časnikih. Igralci so dobro napravili, nekateri so pa pokazali kar naravnost izborni igralski talent. Najbolj sta ugajala Gašper in njegov oče Matijče, ki je pa tako naravno predstavljaval starega moža, da nikoli bolje! Nad odrom se je blestel velik, iz lesa umetno izrezljan orlovski znak, ki ga je naredil naš vrli

Orel brat Anton Dolšak od Vintgarjev. Čistega dobička, ki se bo porabil za »hišo«, je precej. Dragi fantje! Dokler bo to navdušenje kipel v Vaših prsih, dokler boste tako željno srkali pravo izobrazbo, dokler bo Vas dičilo Vaše vzgledno življenje, je trden obstoj našega društva! Odhajajočima bratoma Orloma kličemo: kažita tudi v cesarski suknji, da sta člana naše organizacije! — Da bo postala naša cesta okrajna, za to se bo zavzel naš g. poslanec. Vi, ki ga niste volili, ki pa ste zdaj tako tiho, dajte no kakšno reči! Ne pomaga vse molčanje nič, mi prav dobro vemo, kdo je naš in kdo ni!

d **Z Rake.** Tukaj pri nas so se vršile po novem volivnem redu občinske volitve dne 28. septembra. Zmagala je S. L. S. Dasi so liberalci napeli vse strune, so samo enega svojih pristašev spravili v odbor. Velika večina je bila na naši strani. Nasprotniki so delali proti nam, posebno so se naši liberalci spravili na osebe gg. Vinko Bona in Franc Drnovška, misleč ju popolnoma ugonobiti, toda vseeno sta izvoljena. Naši zavedni volivci že vedo, komu smejo zaupati svoje glasove. Mi se tem potom zahvaljujemo g. Fr. Drnovšku, ki je neustraheno stal na naši strani ter mnogo pripomogel do zmage, ravnotako gosp. V. Bonu, čeprav ni mogel osebno voliti, ker je bil zadržan v trgovskih poslih, je vendar prepustil svoje gostilniške prostore, kjer so naši zavedni volivci izvrševali svoje dolžnosti. Vsem tistim, kateri so pripomogli do zmage, se zahvaljujemo in jim zagotavljamo: le tako naprej in ne bo daleč tisti čas, ko se bo reklo: liberalci so bili nekoč, toda danes jih ni.

d **Draščiči v Belokrajni.** Vinska trgatega je končana! Dasi je pri nas bolj pičila in v nenavadno mali meri, je pa na drug način izvrstna, da se lahko reče: odkar nova trta raste, tako dobrega vina ni rodila v naših goricah. Zatorej gospodje trgovci, katerim je kaj na tem, da bi radi dobili kaj dobre pijače, le k nam! — Mogoče bode »Domoljubove« bralce tudi zanimalo, kaj da je z našo nanovo zgrajeno cesto. Dolgo je tukajšnje docela potrpežljivo ljudstvo željno pričakovalo te ceste, in sedaj je po dolgem času se ljudstvu želja izpolnila, za kar se na tem mestu priznava zahvala sedanjemu deželnemu odboru. Toda cesta ni tako izpadla, kakor bi bilo želeli. Dela so se vršila le ob suhih dnevih, zlasti letos, ko je bila dolgotrajna suša in ta čas niso mislili na kak dež, kopali so, delali nasipe, kepe postavljali, narahlo tlakali, takorekoč z zemljo, vmes nekaj kamna, potem zopet zemljo. Sedaj pa, ko nam je po dolgem času dobri Bog zopet dal pohlevnega dežja, se pa vidi na vseh krajih, za koliko časa je bila cesta narejena in za vožnjo pripravna. Podira se skoraj po vsej črti, kolobrani postavljeni ob straneh, padajo ter ležijo po jarkih okoli kakor obnemogli pijanci, ker rahla zemlja in sedaj nekoliko pomočena ne more držati. Gospod podjetnik pri

tej cesti ni storil svoje dolžnosti in vsakor je treba, da se škoda popravi. Naj se deželni odbor o tem prepriča in potrebno ukrene.

d **Popolnik iz Mirne doline.** Ali nisem prav vedel, da je Drmelov Lojze za Boštanj to, kar je Flajs za Tržišče? Flajs je spomladi ob občinskih volitvah trobil po Tržišču: »Če boste s fajmoštom volili, boste dali trideset tavžent za farovško štalo«. Sedaj pa, ko se v Boštanju pripravljajo na volitve, pa Drmelov Lojze vpije: »Le volite s fajmoštom; potem boste pa plačevali velikanske naklade za farovž in hleve.« Moram Lojzeta malo poučiti. Farovž je za enkrat popravljen in hlevi tudi. Torej se zanje ni treba bati novih naklad. Recimo pa, da bi bil farovž podrt in hlevi. Kdo bi popravil? Lojze in vsi liberalci bi rekli kakor povsod: »Mi ne; če hoče župnik imeti hišo ali štalo, naj jo sam naredi.« Tako liberalci povsod govore, če je treba pri farovžu kaj popravljati. Jaz pa vprašam: »Kje pa najemnik postavlja gospodarju poslopje? Ali kje sodniki sami postavljajo sodnijske palače?« Lojze bi rekel: »To je pa drugače; sodniki morajo biti, duhovnov pa treba ni.« Kako, da jih ni treba? Saj še Lojze gre v cerkev; sicer zadnji in prvi iz nje, gre pa le, če ne za drugega, zato, da se ljudem pokaže. Kako pa liberalna gonja proti cerkvenim potrebam ljudem koristi, se je izkazalo v Boštanju. Lojze in njegovi so se uprli, da ne plačajo organista. Prišla je komisija in določena je bila plača za organista, pa za komisijo tudi. — Pa pustimo Lojzeta in pojdemo v Trebnje. Ondi je dobil načelnik Sokola en dan počitka in 10 kron za »čukas«, četudi to ni bilo vseč znanemu »Le drarčku«.

d **Iz Bele Krajine.** Dne 2. oktobra se je že prikazal sneg po Gorjancih in kočevskih hribih. Letina je kljub veliki suši dosti dobra. Prav dobro je obrodil krompir; je lep, velik (nekateri krompir tehtajo 54 dek). Tudi fižola in debelače je zadosti. — Gribalci dobro vedo, da je staro vino boljše od mošta in zato so si pri občinskih volitvah izvolili za župana zopet g. Željkota in ne g. Jureta, ki je kandidiral za župana in odbornike celo zmerjal, ko niso hoteli njega voliti. Pri volitvah je tudi pogorel s svojim pooblastilom znani liberalni agent kolar Janez Papič; temu damo ta-le dober svet:

Fant, ne delaj oslarije,
poprimi se kolarije! X.

d **Litija.** Dne 29. septembra je umrla gospa Javornik. Več kot štiri leta je bila bolezen držala v postelji. Veliko je trpela, pa udana v voljo božjo. — Volitev načelnika cestnemu odboru so ni razpisana, dasi je preteklo že skoro dva meseca, kar je bil novi odbor izvoljen. Za cestne zadeve se zdaj nihče nič ne briga. Novi odbor nima moči, stari odbor pa štrajka. Štrajka tudi cestar. Blato je tako po trgu, da se je bati, da kdo utone v njem, pa čaka solca ali mraza, da ga posuši. Tudi ceste je tre-

ba posuti, pa nihče ne skrbi za to. Glavarstvo, doklej še? — S e m e n j sv. Mihaela je bil letos radi dežja bolj slab. Živine je bilo malo prignane, pa še tista ni imela posebne cene. Ta semenj je deželna vlada žugala prepovedati, ker trški odbor ni skrbel za novo sejnišče. Gg. Slanc in Jenko sta šla zato osebno k deželni vladi prosit, ker sta se bala zamere Litijčanov. Tako je, gospodje, kdor nima v glavi, ima pa v petah. Na starost se boste morali navaditi še kljuge »pucat«. — V nedeljo, dne 8. oktobra, je umrla gospa Franja pl. Wurzbach, posestnica hiše in gostilne »na pošti«. — Dne 22. oktobra bo v Šmartnem birmovanje. Na dostojen sprejem knezoškofa se pripravljata cela fara. — G o s p o d i n j s t v o predilniških deklet prevzemo, kakor čujemo, čč. sestre frančiškanke iz Šiške. V нравnem oziru je to silno važno, da imajo dekleta strogo nadzorstvo. Tudi stariši bodo bolj brez skrbi dali dekleta v tovarno. Zasluge za to ima največ grofica Auersperg.

d **V Starem trgu pri Kočevju** je bil v nedeljo shod Kmečke zveze za Belo Krajino. Govornik državni poslanec g. Jarc je ljudstvu, ki se ga je zbralo na stotine, razjasnil laži, ki jih širijo nasprotniki o S. L. S. Poljansko ljudstvo, ki vidi in čuti delo naše stranke, zapuša S. L. S. in je zato sprejelo govornikove besede z navdušenjem, tako da si celo kopica nasprotnikov pod vodstvom Petra Majerla ni upala ugovarjati.

d **Iz Žužemberka**. Ob zadnji suši smo skusili, kolika dobrota so za naše okoličanske vasi nove ceste in popravljena pota. Saj so n. pr. Ajdovčanje po novi cesti lahko vozili še enkrat toliko vode, kakor po prejšnjih zdrgnjenih klancih in ozkih jarkih, pa je še živina veliko manj trpela. To so vsi prizadeti tudi hvaležno priznavali in najbolj glasno ravno tisti, ki so prej radi godrnjali, češ, kaj je treba nove ceste? Sedaj so pač vsi zadovoljni z njo, le tisti se še malo grdo drže, ki niso za odstopljeni svet dobili toliko, kolikor so pričakovali. Pa kaj se hoče, pri takih priložnostih je vselej tako. Cesto imeti, pa še dobiček pri zemlji, to ne gre! Saj je že cesta za vsakega več ali manj dobiček. Zal, da mnogi to vedo samo do tlej, ko za cesto prosijo, a ko jo imajo, pa pozabijo na to. Zgled so dvorski liberalci, ki so leta in leta moledovali za cesto, a ko se je ta začela graditi, bi bili pa najraje videli, da bi jo inženir po zraku izpeljal. Res je, da so se pri odkupu sveta zgodile nekatere pomote, a nespametno je vsled tega jeziti se na cestnega načelnika, ker on pač izplača, kakor mu iz Ljubljane naroče. Če pa kdo njega dolži teh pomot, kakor znani liberalni dopisnik, pa to ni le nespametno, ampak tudi hudobno. G. Vehovec je nasprotno s svojim posredovanjem pri deželnem odboru ravno dosegel, da so se te napake popravile in da se je svet plačal strankam tako, da so po večini vse zadovoljne. Kakor sicer je tudi v tem oziru pokazal, da

res vneto in nesebično deluje v blagor svojih volivcev. Zato se pa tudi ljudje s tolikim zaupanjem obračajo nanj. In skušnja kaže, da ne zastoj. Zadnji čas je zopet izposloval lepe podpore za popravilo občinskih potov vosem Vinkov vrh, Reber in Zalisec. Gotovo tudi v tem oziru svojih ljubih Hinjcev ne bo pozabil. Saj ti so mu že od nekdaj posebno pri srcu, Hinjci so pa tudi ne malo ponosni nanj; že vedo, zakaj.

d **Kmečka zveza za Belo Krajino** priredi v nedeljo, 22. t. m., troje shodov, na katerih bo poročal državni poslanec Jarc. Po rani maši bo shod v S e m i č u, dopoldne ob enajstih na S u h o r j u, popoldne ob štirih v D o b l i č a h. Belokranjci, pridite na te shode, kdor more!

d **V Črnomlju** so občinske volitve predurmi. Pri nas se jako pozna nova volivna postava. Prej je prišel v I. razred samo en davkoplavevalec, sedaj jih je kar 83. Vsled tega razmerja pridejo pravi Črnomaljški domačini do besede pri volitvah, medtem ko je prej peščica »boljših ljudi«, takozvana »inteligenca« imela glavno besedo. Da je bila in je še ta inteligenca nižjih stopenj prosvitljenosti liberalna, se razume. Ako bi teh ne bilo, bi sploh ne imeli liberalcev. Kajti, v čast Črnomaljšcem bodi povedano, med pravimi Črnomaljški sploh ni liberalcev, čeprav nekateri iz raznih ozirih včasih drže z njimi, temveč črnomaljško ljudstvo je verno in nikakor vneto za boj proti »klerikalcem«, kar bi »inteligence« tako rada videla. Tej inteligenci sploh ni za drugo, kakor za zabavljanje proti »farjem« in nagajanje. Da to za mestno gospodarstvo nima prav nikakega pomena, je jasno. Doslej so liberalci imeli pri nas premoč. A v vsi dolgi dobi do danes niso napravili le enega količkaj bolj koristnega sklepa. Neki naš odbornik je rekel, da ne gre več k seji, ker tam le vpije eden čez drugega, in stavlajo se taki predlogi, da pametnemu človeku kar sapa zastaja. Seveda liberalcem gre vedno le za strankarstvo, a ne za resno delo v blagor mesta. Liberalci očitajo g. županu, da on ni nič storil. A kaj če storiti, če odbor nič pametnega in koristnega ne sklene in namesto da bi župana podpiral, mu še vpada v hrbet! Jasno je, da tak odbor ni mogel biti vseč Črnomaljšcem. Vedno so se čule hude besede čez mestni zastop in njegovo brezdelnost. A ni se dalo pomagati. Zdaj pa je drugače. Črnomaljški se sedaj lahko otresejo lene in sebične »inteligence«, ki se razume na mestno občinsko gospodarstvo kakor jazbec na debelačo. Sedaj lahko izvolijo v odbor može iz svoje srede, o katerih znajo, da bodo varčno in pametno gospodarili z občinskimi denarjem in res v korist mestu, ne pa raznim praznim žepom. Zanimivo je, da liberalci pri volitvah za deželni ali državni zbor zmirom vpijejo, naj kmet kmeta voli; sedaj pa nočejo o tem pri nas nič znati, ampak obupno zdihujejo, da mora inteligenca, »boljši ljudje«, v mestni zastop, drugače bo joj v Črnomlju.

Aha, kaj ne, ti si ti, a jaz sem jaz, to ni vseeno. Hinavci sedaj javkajo, da bodo »klerikalci« uničili mestno hranilnico. Liberalci so spravili to hranilnico s strankarstvom in surovostjo ob zaupanje ljudstva, ki je jelo denar vzdigovati in vlagati v staro posojilnico. Tam so tudi liberalci gospodarji, pa se niso kar nič potegnili za mestno, ampak so denar kaj radi sprejemali. Tudi gospodje v mestni niso nič godrnjali zoper posojilnico. Da gre le denar k liberalcem, pa je dobro. Šele ko so naši može osnovali rajfajznovko, da se rešijo liberalnega jarma, šele sedaj so zakričali: »Kaplan hoče škodovati mestu.« Oj grdi hinavci! Mislimo, da se noben pameten Črnomaljšec ne bo vsedel na te liberalne limanice. Mestna hranilnica in nova rajfajznovka v Črnomlju obe skupaj lahko izhajati, ker druga drugo izpopolnjuje. Če Črnomaljški volijo može, ki so se postavili iz njih srede, potem bo v redu mestno gospodarstvo in tudi hranilnica bo koristila mestu. — Dela se nam lep, najmodernejši most, gradila se bo železnica, vse pridobitev in delo naše stranke. Pa še drugače se bo skrbelo za povzdigo našega mesta, če se bo prav volilo. Če pa bodo še naprej gospodarili dosedanji prepirači in Slovenskodomovci, bo vse zaostalo, nihče se ne bo brigal za Črnomelj. Volivci, ne pozabite tega!

d **Novi Kot**. Iz več kotov slovenske domovine kaj pove »Domoljub«, samo iz našega še ni nič. Enkrat se pa mora začeti, pa dajmo danes. Pa z veselim glasom začnimo, da bo potem še v bodoče več sreče in korajže. Po posredovanju poslanca g. Jakliča je nam poslal deželni odbor podporo 500 K kot vsaj malo odškodnino za škodo, ki nam jo je povzročila velika suša. V par tednih, ka smo vložili prošnjo, se nam je že podpora nakazala. Delili jo bomo sosednim Kotom. Iskrena zahvala deželnemu odboru kot tudi vsem, ki so posredovali. Pretekli teden smo pa imeli tudi shod pri nas. Šmentajte, to je bilo nekaj novega za Novi Kot. Prvi shod v taki obliki! Poročal je poslanec gosp. Jaklič. Govoril je o raznem delu, ki ga vršijo poslanci S. L. S., zlasti v deželnem zboru, v korist kmetom. Povdarjal je zlasti cestni in občinski zakon, ki bosta zlasti za naš kraj velikega pomena. Za njim je nastopil kaplan gosp. Škulj. Navdušeno nam je govoril o ljubeznj do domače grude, o dolžnosti in požrtvovalnosti, ki jo imejmo do svojega naroda. Upajmo, da bo učinek govora dejstvo, kajtatega je govornik tako iskreno prosil. Shod je bil v šoli. Udeležba je bila najboljša kljub delavniku, izostale tudi niso naše ženske. Želimo še več takih dni.

d **Stari Kot**. Isti dan kot sosedje v Novem Kotu smo imeli shod tudi mi. Pred lepo našo novo šolo med mlaji in zastavami se je kaj prijetno zborovalo. Poročal je poslanec Jaklič o kmetu koristnih zakonih, kateere so napravili v deželnem zboru poslanci S. L. S. Govoril je nato g. Škulj o pomenu raznih

zastopov kot občinski odbor, deželni ter državni zbor za ljudstvo. Omenjal je veliko korist shodov in pravega časopisja. Poslušalci so obema govornikom sledili kaj pazljivo. Da, koliko lepih pravic, pa se jih ne moremo poslužiti, ker nam jih brani zastop sam, n. pr. občinske volitve, ki se odlašajo, da se Stari Kot izprazni do zadnjega moža na tuje. Končno je g. poslanec dal navodil in pojasnil, predvsem za toli zaželjeno in prepotrebno cesto Stari-Novi Kot. Udeležba je bila dobra, prišli so bili tudi Podplaninci. Upamo, da shod ne bo brez sadu, kj se naj pokaže že letošnjo jesen.

Notranjske novice

n Vrhniške novice. S 1. oktobrom smo dobili na Vrhniki obrtno-nadaljevalno šolo. Ta pridobitev je delo S. L. S. na Vrhniki. Saj je znano, da so se liberalci obrtne šole bolj branili, nego so zanjo delali. Da je bila šola potrebna, spričuje zadostno lepo število vajencev, ki se v dveh oddelkih udeležujejo pouka. — Poletni tečaj gospodinjstva šole se zaključil te dni. Zimski tečaj prične v drugi polovici tega meseca. Prosilj je bilo toliko, da jih je moralo vodstvo nekoliko odkloniti. — Odvetnik dr. Josip Furlan napravi na svojem zemljišču na Mirkah ob Ljubljani toplice. Takoj ob bregu Ljubljaniče ima namreč gorek vrelec, čigar voda ima poleti in pozimjo do 18 stopinj toplote. — Sprihodnja nedelja t. j. 15. t. m. se prične delovna sezona v naših društvih. Ta dan se vrši v »Društvenem domu« javno predavanje, h kateremu izobrazovalno društvo prav vljudno vabi. — Novi občinski odbor je storil v zadnji seji prav umesten sklep. Sklenil je večkrat v letu napraviti ogled po hišah in za obrt namenjenih prostorih, da se prepriča, kako stranke ravnaajo z vodo. Gotovo umestno. Letošnje poletje je večina tržanov par mesecev trpela pomanjkanje vode, dočim se je pri nekaterih strankah lahko miselno ž njó tratilo. Če ne bodo izdali ogledi, se napravijo vodomeri, kar itak želi deželni odbor.

n Iz Idrije. Zakupna društva. V tekočem mesecu se bo oddajala vžitnina od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa v zakup. Na vrsto pridejo dne 19. oktobra Idrija z odkupno cenó 48.000 K, Radovljica s 36.000 K in Ribnica s 27.000 K, 20. oktobra Kranjska gora z 22.000 K in 21. oktobra Črnomelj s 26.000 K in Vipava z 18.000 K. Kako je drugod po Kranjskem, ne vemo. O našem idrijskem okraju pa rečemo, da je edino primereno, če prevzame vžitnino dežela v zakup, ne pa kako zakupno društvo. Ako bi bili prodajalci vina, mošta in mesa, kakor tudi kupujoče občinstvo dovolj poučeno, ne bi nikdar ne dopustilo, da

se zopet osnuje zakupno društvo, kjer komandira par mogotcev. Kupujoče občinstvo in večina prodajalcev nima od zakupnih društev prav nobenega dobička, ki si ga med seboj lepo razdele tisti, ki založe zakupnino. Nespametno je torej, da se potezajo za te kapitaliste dostikrat kaj revni mali prodajalci vina, mošta in mesa, ko naravnost glasujejo za zakupno društvo ali se pa dajo zastopati po pooblastilih. Navadno se dajo ometiti z zapeljivo besedo: Bomo gostilničarji sami prevzeli zakup! To je samo prazna beseda. Malo pravice imaš govoriti pri zakupnem društvu, v tem, ko te dežela res krije, če ima v zakupu vžitnino. Zato se ne bo izrekel noben zaveden prodajalec vina, mošta ali mesa za zakupno društvo, zlasti v naših draginjskih časih ne, če sploh še misli kaj na svoje, posebno pa še kupujočega občinstva koristi, ob katerih pa nima sam prav nič izgubiti. Zakaj zakupna društva so tudi med tistimi faktorji, ki pred vsem pospešujejo draginjó. Kdo pa se usiljuje navadno v odbor? Če je le kak večji vinotržec, ki zalaga manjše gostilničarje z vinom, pa tišči v odbor in se ga drži kot klop. To dela premišljeno. Če mu njegov delež pri zakupu ne bo kazal velikega dobička, bo zvišal pa ceno vinu, navadno pa špekulira na oboje. Tako se dela draginja! Pri nas se je godilo še hujsje. Odkar imamo zakupno društvo, so poiskali njegovi uslužbenci vse najhujše trdosti v postavah, da bi imeli nezakupniki-trgovci z mesom in vinom, kakor tudi konsumentje, ki pri teh kupujejo, kar največje sitnosti. Kričavi socialdemokratje niso pri tem za pičico boljši. Idrijski mokračí z županom vred in liberalci so vpili nad draginjó ter na shodih zabavljali, da se premo mesa uvažuje. V Idriji pa nezakupnikom niso pustili vina in mesa, ko so je pripeljali, še pod streho ne spraviti, če ni bilo natančno dvanajst ur naprej povedano, kdaj točno Logatčan po blatni, razdrti cesti vino in meso pripelje. Tako so ravnali uslužbenci zakupnega društva n. pr. s krščanskim gospodarskim društvom, ki ima 550 članov, po veliki večini delavcev. Odbor zakupnega društva je k temu molčal. Vsaj iz sejnih zapisnikov ni razvidno, da bi se bil le enkrat temu po robu postavil socialni demokrat odbornik Štravs, kj pa po shodih napoveduje, da bo šlo ljudstvo na cesto radi draginjó. Ljudi se hujska, da kupujejo revolverje. Kjer bi se pa dalo odpomoči draginji, se pa dela ovire. Zakaj, to pač vsakdo lahko vidi, da je vse postopanje uslužbencev zakupnega društva merilo samo na to, da utruji konsumente ter jih pripelje v kletí mogotcev, kjer naj malovredno pijačo še drago plačajo, ali pa utruji trgovca s poštenim, cenim blagom, da vse skupaj pušti ter se tako izogne šikanam. Tako bi izginila konkurenca in se povečala draginja, dobiček, ki bi ga prineslo ljudstvo, bi pa mogotci raznih barv med seboj razdelili. Ne dajte se torej, prodajalci mesa, vina in mošta, premo-

titi agitatorjem za zakupno društvo v Idriji in ne podpisujte nobenega pooblastila za zakupno društvo! Ako bi se bil pa že kdo prenalil in podpisal, naj prekličé svoj podpis! Zakup vžitnine naj prevzame dežela. Če bo imela kaj dobička, ne bo izginil v žepe posameznih, po večjem imovitih kapitalistov, ampak dobila ga bo dežela, ki ga bo obrnila v pokritje stroškov za nprave, splošno koristne prodajalcem in kupujočemu občinstvu. Mnogo kaj vrlih strank je za to, pridružite se vsi!

n Velika Ljgojna. Z veliko slavnostjo se je pri nas blagoslovila sredi vasi nova kapelica Matere božje. Pri tej priliki so prvič nastopili domači Orli in slavnost zelo povzdignili. In igra, petje in tamburanje po blagoslovu se je izvrstno obneslo. Iskrena zahvala vsem darovalcem in prirediteljem, zlasti gospodični učiteljici!

n Iz Črnega vrha nad Idrijo. Velika nesreča je zadela 30. septembra t. l. Košandrovo hišo v Idrijskem logu. Gospodar Andrej Rupnik je peljal težko naložen voz hlodov v Ajdovščino. Tam, kjer se cesta odcepi v Budanje, pa se je na neznan način zapletel pod voz, ki ga je deloma udaril, deloma šel čez njega ter mu zadal smrtne poškodbe na glavi in prsih. Konji so nato zdirjali še en kilometer naprej, kar je opozorilo ljudi na cesti, da so slutili nesrečo. Prišedši na lice mesta, je mož kazal že slaba znamenja življenja. Slučajno se je takrat mimo pripeljal P. Bonaventura iz Križi, ki je umirajočemu podelil sv. odvezo. Pokopali so ga v Budanjah. Nesrečna družina je tembolj obžalovanja vredna, ker ji je pred dobrim mesecem umrl vrl sin-vojak, o katerem je že poročal »Domoljub«.

n Iz Budanj pri Vipavi. Tukajšnje društvo Orel je tudi oživelo, posebno pa sedaj, ko so si nekateri mladeniči kupili orlovsko obleko. Upati je pa, da si tudi drugi vrli mladeniči napravijo v kratkem obleko. Na zdar!

n Žiri. Draginjó čutimo tudi pri nas. In da tako ne vpijemo kot drugje, postavim na cesarskem Dunaju, ali v Ljubljani, ali v soc. demokratični Idriji, potem je temu pred vsem vzrok stara, dobra žirovska narava. Žirovec trpi in molči, dokler misli, da se mu ne godi krivica. Pride povodenj; tujec, ki je ni vaju, se prekriža in beži iz Žirov — Žirovec pa jo mirno gleda, češ bo že sama prešla, ali — kakor so dejale po nekod ženske, ko je voda nenavadno nastopila — nam bo sobe počedila za to pot. Pride suša in toča, da so poslanci iz drugih krajev vedno nadlegovani za pomoč — Žirovec zdihne in ne dela drugim preveč sitnosti. Njegova krepka, zdrava narava mnogo prenese, kar bi drugje ne. Kako smo oddaljeni in odrezani takorekoč od drugega sveta, tako da gotovo dvakrat težje čutimo sedanjo draginjó vsled silno dolgih in težavnih potov, pa vendar prenašajo Žirovci s prirojeno potrpežljivostjo veliko pomanjkanje cest, občinskih potov in — da ne pozabim — železnice! Možje S. L. S., katerim se bo, če Bog da, to

pot pridružila tudi naša občina, bodo imeli za te kraje gotovo več srca, nego nekdanja ljubljana. Frakarija, ki ji je žirovska občina robovala toliko časa za prazen nič. — K v o j a k o m so odhajali fantje te dni. Kako zaboli razsodnega človeka v srce, ko vidi, da se pripravljajo mladi ljudje, ki bodo potrebovali v vojaškem stanu denarja in zdravja, s popivanjem, razgrajanjem (einrückamo!) cele štiri dni in štiri noči na odhod. Ni čuda, da so si mirni ljudje že zelo želeli njihovega odhoda. Čast našim Orlom, ki so s svojim lepim obnašanjem pri ti priliki pokazali, da so naša društva zbirališče in zavetišče prave omike, dostojnosti in varčnosti.

nžiri. Občinske volitve. Z veliko napetostjo se pričakuje, kak bo izid letošnjih občinskih volitev. Dela se pa povsod prav tiho in skrito, kot v vojski, kjer hoče vojskovodja svojemu nasprotniku prikriti do odločilnega trenutka svoje dobre in svoje slabe strani. Bodimo previdni in učimo se iz drugih krajev, kaj nam lahko silno škodi pri volitvi. Kjer ni dosegla S. L. S. do sedaj popolnega uspeha, tam sta bila ponavadi vzrok nesloga v naših vrstah in pa veliko zaupanje v lastno moč. Kaj nam pomaga številno močna stranka, ako skupno ne nastopi? Kak skupen uspeh homo imeli, ako pojde še toliko naših mož na volišče, pa si bodo med seboj v laseh zaradi odbornikov? Tu se mora posameznik ukloniti večini na ljubo — sicer se nam lahko vrinejo nasprotniki in nas razdeljene preglašujejo z enotnim, složnim nastopom. Naši odborniki naj so zanesljivi, značajni, zavedni pristaši S. L. S. in njenih načel — zato naj nas prav nič ne briga, kdo bi ugajal nasprotnikom, kdo ne. Nasprotna stranka nam že ne bo predpisovala, koga naj naši volijo, koga ne. S tem so začeli trgati naše vrste, da sempatja prav milostno pohvalijo kakega naših mož, češ, tega bi še mi volili. Dvomljive vrednosti bi bil tisti, ki bi ga omamila ta nepričakovana prijaznost in spravljivost nasprotnikov, da bi, zanašajoč se v navidezno svojo veljavo celo pri nasprotnikih, zasejal razdor v naše vrste. Odločili se bomo po skupnem dogovoru vsi za vse, za katere se bomo dogovorili, ne da bi vsak posameznik črtal tega ali onega, češ ta meni ni všeč. To bi bilo otročje početje in bi nas po tolikem trudu samo osmešilo pred javnostjo. Vsi za vse, ki bodo proglašeni kot kandidatje S. L. S.! — In še nekaj je silno nevarno: preveliko zaupanje v lastno moč. Naj nas ne premotijo samo dozdevanja in sklepanja glede konečnega izida, da bi sedaj roke križem držali, ko je najbolj važen čas. Samo zanašanje in oblastno govorjenje ne dela moči v stranki. Prijatelj, si pristaš S. L. S.? Potem pojdi in podučuj tiste o važnosti volitev, ki mislijo, da se svet ne bo podrl, ako pridejo volit ali ne, ako volijo tega ali onega. Potem pojdi in prepričaj tiste o potrebi skupnega nastopa, sloge, ki imajo le osebno korist pred očmi in ne cele občine. Potem širi dobro berilo,

»Domoljub« in druge naše liste med ljudmi. Koliko dela, ki ne bo nikdar opravljeno s samim zaupanjem v lastno moč!

Društveni vestnik

Iz Vipave. V ponedeljek, 16. oktobra t. l., se začne poučno-zabavni sestanki za može in fante, kakor smo jih že lansko leto imeli. Nadaljevali se bodo vsak ponedeljek po 7. uri zvečer v društveni sobi. Možje in fantje, ki ste že lansko leto prihajali, pridite, pa tudi druge pripeljite! Spoznajmo se!

V Smedniku bo v nedeljo, 15. vinotoka, izredni občni zbor slov. kat. izobraževalnega društva »Kvišku«, h kateremu so povabljeni vsi člani, da se uredi nekatere za društvo prevažne zadeve. Točno ob 3. uri popoldne. — Odbor.

Telovadni odsek Orel v Črnem vrhu nad Idrijo vabi k veselici, ki jo priredi dne 15. oktobra 1911 ob 3. popoldne v posojilnični hiši. Igrala se bo priznana narodna igra »Tri sestre«. Znesek je namenjen za poravnavo stroškov za telovadno orodje. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dobre knjige

Gospodinja in mati ima najvažnejšo nalogo ne samo v domačem družinskem življenju, temveč v celnem narodnem gospodarstvu sploh. Blagor narodu, ki ima dobre, skrbne in varčne gospodinjice! Zato je sveta dolžnost vsakega naroda, da skrbi za vzgojo večjih in spretnih gospodinj. V zadnjem času se skrbi sicer za prospeh umnega gospodinjstva po različnih šolah, toda naše kmečke, meščanske in delavske matere in žene rabijo strokovno knjigo, katera naj bo zvest in zanesljiv svetovalec tudi tistim, ki šole ne morejo pohajati. Zato je vsaka slovenska gospodinja lahko vesela, da je izšla knjiga:

GOSPODINJSTVO.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Sestavila S. M. Lidvina Purgaj, prednica šolskih sester in voditeljica gospodinske šole v Ljubljani.

Za to knjigo je deželni odbor vojvodine Kranjske, svest si, da je blagostanje cele dežele odvisno od naših gospodinj, dovolil izdatno podporo, tako da je cena zelo nizka, namreč za broširani izvod po 2 K 20 vin., za trpežno vezan izvod po 2 K 80 vin., po pošti 30 vinarjev več. — Knjiga obravnava vse panoge gospodinjstva za vse sloje našega prebivalstva, tako za preprosto, kakor za gospodinjstvo v večjem obsegu. Ob koncu

obrnava knjiga tudi zdravilstvo in postrežbo bolnikov, kar je dodal praktični zdravnik dr. Dolšak. Pisateljica je sama dolgoletna praktična gospodinja, kateri pa ne manjka kot voditeljici gospodinske šole tudi potrebne teoretične naobrazbe. Knjiga je opremljena z mnogimi slikami, založila jo je »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Prof. dr. pl. Leube v Würzburgu piše: Soditi po izkušnjah, ki sem jih pridobil na moji kliniki, učinkuje naravna **Franc Jožef-ova** grenčica zanesljivo odvajajoče in ne provzroča nikakih težkoč. Še celo, kjer se je zavživala pri dražljivih črevesih, je »Franc Jožef-ova« voda dosegla odvajanje brez bolečin. 8

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 4. oktobra: 48, 4, 34, 25, 37.
Linc, 7. oktobra: 57, 18, 35, 50, 41.
Trst, 7. oktobra: 85, 47, 90, 14, 30.

Mnenje gospoda dr. A. N. Papasoglou, vodje sifilitične klinike bolnišnice »Hamidie«.

Solun.

Gospod J. Serravallo!

Trst.

Zelo me veseli, da Vam morem čestitati na Vašem **Serravallovem Kinavinu z železom**, ki mi je dalo vedno dobrih uspehov pri malokrvnosti in rekonvalescenci. Pripisujem ga navadno vedno.

Solun, 1. junija 1909.

Dr. Papasoglou.

Apollo

sveče

Najfinejše vseh znamk

Kdo hoče doseči visoko starost? Profesor Mečnikov, slavni vodja Pasteurjevega zavoda v Parizu, trdi, da je uživanje kislega mleka, špeciјelno jogurt-mleka, v katerem se nahaja največ bacilov kislega mleka, najbolj zdravo in razuntega vsebuje še mnogo maya-bacilov, ki so po izjavi tega in

drugih zdravniških veščakov neobhodno potrebni za dosego dolgega življenja, dalje za ozdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, posebno proti zaprtju. Več o tem najde cenjeni bravec v prilogi tvrde **bratje Hiller** pod naslovom »Bitka med bacili«, ki smo jo priložili »Slovincu« v števil. 212. dne 16. septembra letos. S tem vnovič opozarjamo na to velezanimivo »Bitko«. Naj poizkusi vsak z navedenimi praški, oziroma tabletami. Dobe se v lekarnah in drožerijah.

Pralni ekstrakt „Ženska hvala“

za namakanje perila.

Najpopolnejše nadomestilo za bélenje perila.

Najboljši in najzanesljivejši pralni prašek.

Pralni prašek je zaupljiv predmet. Ako hočete Vaše drago perilo obvarovati škode, tedaj se čuvajte pred ponaredbami!

Najboljša ura sedanjosti in po najnižji ceni. Srebrna ura od K 7— naprej.

Naročujte le pri moji domači tvrdki ker boste tu res ceno in dobro postreženi.

Fr. Čuden v Ljubljani, samo nasproti **Franciškske cerkve** Ceniki s koledarjem tudi po pošti zastoni.

Tudi najboljši in najcenejši šivalni stroji so v zalogi.

Ne več na Mestnem trgu, samo nasproti **Franciškske cerkve**

3149

Zastoni

in poštnine prosto razpošilja na zahtevo

cenik

manufakturnega blaga občno znana pošiljateljstva trgovina

R. MIKLAUČ, LJUBLJANA.

2813

Obleke (pol volnene) 3034
izborne kakovosti in v lepih v zorcih v zavojih 5 kg 7 kom. pošilja po povzetju **Jos. Břen, Pošlica 90. Češko.** Cene nizke!

Najlepše blago za obleke dobite pri **J. CIUHA** Stari trg števil. 1.

Pristani 14 kar. zlati in srebrni poročni prstani

V pristnem srebru c. kr. uradno puncir.

K 80, v prist. pozlačnem srebru K 120, v novem zlatu K 370, v 18 kar. zlatu K 750, 850, 950. Uhani, broče, zapetnice za poročdarila v krasni izvršitvi po zelo nizkih cenah v bogati izbiri, košček papirnega odrez 12 x 2022 z 1. 1. 1910

C. in kr. dvorni juvelir **JAN KONRAD** v Brúxu št. 2736 (Češko.) Bogato ilustr. glavni cenik z nad 4000 slikami zastoni in franko.

Mnogo stotin

prporočil za nakup vporabnih predmetov in priložnostnih daril vseh vrst vsebuje moj glavni cenik s pribl. 4000 slikami, ki se na zahtevo pošlje vsakomur zastoni in poštnine prosto.

C. in kr. dvorni založnik **Jan Konrad** Brúx 2758 (Češko.)

Stenska ura z budilcem s 30 urnim kolešjem na pero bije pol in cele ure v leseni oreholvi omari 71 cm dolga z belim kazalnikom in kazalcem za budilko K 11-50. 3 letno pis. jamstvo. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpoš. po povzetju Prva tovarna ur **JAN KONRAD** c. in kr. dvorni založnik Brúx št. 2733 (Češko.) Glavni cenik s 4000 slikami na zahtevo zastoni in franko.

Razpošiljam orožje vsake vrste, kot puške Hammerless, Drillings, Lancaster in Fishert, samokrosa, pištole itd. po tovariških cenah. Popravila vsajenja. Zanesljivim osebam dovoljen ugoden delna odplačila, pošiljan tudi boljše puške, se da bi se sililo kupiti 5 dal na poskušajo in ogled. Češki zastoni in franko. **F. Dušek, tovarna pušk,** Opčno št. 52 ob državni železnici, Češko. 1924

Ceneno češko
posiljno perje

samo nova dobra kakovost 5 kg sivega, skubljenega K 9-60, 12—, boljšeega K 15—, belega melkega puha K 24—, boljšeega K 30—, snežnobelega, zelo finega K 38— do K 42— — Razpošiljanje franko in carine prosto proti povzetju. Zamena proti povrtilvi poštnih stroškov dovoljena.
D. Schnurmacher, Taus 246 (Češko.)
Najzanesljiveje in najboljše je ako se izbere iz ilustr. cenika z vzorcem postelj. perja in postelj. blaga, ki se pošlje radevolje zastoni in franko se Prosi se naznaniti ceno perja za poskušajo.

Zahtevajte zastoni

in franko moj veliki ilustrirani cenik z nad 4000 podobami ur, zlatnine, srebrnine, godal, jeklene, usnjate, in manufakturn. blaga, orožja itd. C. kr. dver. založ.
JAN KONRAD Prva tovarna ur v Brúxu št. 2725 (Češko.) Prava švicarska nik. ank. rem. ura, sistem Roskopf K 5—, 5 kom. K 14— Registr. Adler-Roskopf nik. ank. rem. ura 7 K. Prava srebrna rem. ura K 8 40. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj!

Le naravnost od tovarniške razpošiljalnice
„Sudetica“ 2532
Krnov št. 42 (avstr. Slezija) kupite blago za moške in ženske obleke kakor tudi šlesko platnino najboljše kakovosti po najnižjih tovariških cenah. Ostanke zelo poceni. **Zahtevajte vzorce. Krasne sezonske novosti.**

Dva učenca za kovaško obrt
sprejme takoj **Mihael Hromc, Sneberje, pošta D. M. v Polju.** 2975

Učenka poštenih starišev, z dobriimi šolskimi spričevali se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom **Josip Kranjc, Loka pri Zidanem mostu.** 3068

Barhant, flanele
Blago za damske obleke, kanafas, cefir, oksford, platno, cajt za moške obleke, brisače, žepni robci in vse tkane izdelke dobavlja poceni tvrška

Hudec & Lochman 2988
češka tkalnica in razpošiljalna v Novem Mestu ob Met. (Češko). Vzorcil na zahtevanje zastoni in franko. Naročila od K 20— naprej franko.

Ugodna prilika. Podpisani proste roke **posestvo**, obstoječe iz trdno svoje šupe, vse z opeko krito; zidane hiše, hleva vrt pri hiši. Gozda je devet oralov; nji v travnikov pa za prereditvev treh govodi in treh praščev; posetve je za devet mernikov žita. Proda se vse skupaj ali pa tudi poslopja in sadni vrt samo zase. Najlepša prilika za kakega rokodelca. **Andrej Lamovec, pošta Dobrova pri Ljubljani Štev. 23.** 3061

Vzgojišče za deklice (internat)
čč. šol. sester v Narodni šoli Družbe sv. Cirila in Metoda v Velikovcu se priporoča p. n. slovenskim staršem. V hiši je štirirazredna ljudska šola; ozira se posebno na pouk v ženskih ročnih delih. Šolsko leto se prične dne 4. novembra t. l. Plačila 26 K mesečno. — Oglasila naj se blagovoljivo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem. 3056

Poceni nakup. Dobro domače blago iz tkalnice pošiljam po povzetju vsakomur, kjer naznanim kar potrebuje.
40—50 m ostankov za K 17—22. Posebno prikladni so kot darila za bližajoči se Božič in božem p. n. naročnikom postreči tako, da postane vsak moj odjemalec. Zajemčeno primne tkanine v zelo lepih barvah, kanafaze, lanena platna za srajce, oksfords, krizete, šifone, brisače, tkane barhente pripravne za krila in obleke, delene, batiste, flanele cetire pripravne za bluze in obleke. Tudi zelo krasno metrikasto blago se lahko dobi v kosih 3 do 15 m.
Pišite 3000
Fr. Maršik-u, domačemu tkalcu
Češka čerma 104 pri Nachodu (Češko.)

Edini izborni priložnostni nakup za trgovce in krošnjarje z manufakturnim blagom naravnost iz tkalnice. Razpošilja se tudi zasebnikom.
40 metrov sortiranih ostankov za 18 kron. Vse najboljše kakovosti. **Barhent** v najmodernejših vzorcih za obleke, bluze in spodnja krila. **Flanele**, čedni vzorci za srajce in bluze. **Cefir** za barv. srajce in damska krila. **Kanafas** za posteljne prevleke v pisanih barvah. **Modrikasto blago** za kuhinjske predpasnike in obleke za dom. **Oksford** za navadne srajce za gospode in delavske srajce. **Belo platno** za životno perilo. **Boigost ostankov 3—10 m.** Nepovoljno se zamenja. Razpošilja po povzetju tkalnica **platna JULIJ KANTOR, BABI pri Nachodu, Češko.** — Vzorcev vseh drugih izdelkov zastoni in franko. 3033
Vzorcev ostankov se ne razpošiljajo.

NE POZABITE na razpis Ceres-daril v znesku K 30.000!

Natančnejši pogoji pri vseh trgovcih.

2863

V trajno službo se sprejme takoj 14—15 letni deček, kateri je mirnega značaja, prijaznega vedenja in sin poštenih starišev kateri bi pomagal pri raznih gospodarskih in tudi trgovskih delih ki so za njega pripravnost, oz. se sprejme kot učenec v trgovino s popolno preskrbo. - Naslov pove iz prijaznosti upravništvo „Domoljuba“. 3028

Zelo lep zaslužek pri nabiranju gozdnega praprota (spodlesnice, steljce, mala praprota). Cena tisoč peres 80 v do 2 K. Več pismeno. Vzorci na razpolago. **M. Jacobi in A. Maček, Ribnica (Dolenjsko).** 2949

„Lumeta“ najcenejša luč na svetu pogori v 40 urah samo za 2 vinarja petroleja, zato je potrebna v vsakem gospodinjstvu, se lahko porabi za ponočno luč, luč za v klet in na prostem ali tudi za razsvetljavo in dekoracije. Št. 9190 1/2. S stekleno posodo za petrolej z dobro zaprtim žarilnikom in senčnikom iz inpreg. barv. blaga, ca 15 svetilniških komad K 12.—, 10 komad. naroč. naenkrat K 8-50. Št. 9512. „Lumeta“ z barvastim steklenim senčnikom komad K 120.—, 10 komadov naročenih naenkrat K 10.—. Razpošiljanje proti predplačilu vrnitvi posne stroške ali povzetje od c. in kr. dvornega založnika **Jan Konrad, razpošilj. v Bruku, št. 2748 (Češko).** Bogato ilustrovani glavni cenik s 4000 slikami na zahtevo zastoj in franko.

Predelavko pripravljeno, spretno za oskrbo 60 šival. stroj za slavnike sprejme tov. za klobuke, Praga. Ponudbe pod »J. M. 60« na ins. pisarno Ed. Terš, Praga II, Ferdin. tr. 38 n.

Močnate jedi

so važni del človeške hrane. Dobro pripravljene vsebujejo mleko, mast, moko, jajca, sladkor, torej za človeški organiz. potrebna hranilna sredstva v dobro dišeči obliki. One so v mnogih slučajih, posebno za otroke, bolj važne kot mesne ali sestavljene jedi. Žal pa imajo večkrat to napako, da so težko prebavne in jih slab želodec, posebno zopet otročji, nič dobro ne prenese. Lahko se sedaj odpomore temu nedostatku, da se ne napravi nikakih močnih jedi, nikakega sočivja, nikako pecivo več brez dodatka

dr. Oetker-jevega pecilnega praška

ki ga dandanes že več milijonov gospodinj zelo rado uporablja. Uporaba je zelo lahka in po predpisih dr. Oetkerja, ki se dajo zastoj, je izključeno vsako pokvarjenje.

Dr. Oetkerjev pecilni prašek se dobi s predpisi povsod.

Hiša z gostilniško koncesijo, blizu kolodvora s posestvom, njivami in travniki se proda. Plačilni pogoji zelo ugodni. Cena nizka. Naslov pove uprava Domoljuba. 2997

Učenca 2830 poštenih staršev sprejme takoj za čevljarstvo obrt **Anton Pogačar, čevljarški mojster p. Kamnik.**

Dekle z dežele ki zna dobro šivati se takoj sprejme pri g. **Jos. Vidmarju, tovarnarju dežnikov, Ljubljana, Pred škofijo št. 19.** 3038

Le pri vporabi od leta 1886 sijajno polvaljenega, z znakom

„Seehund“ 2623 zakonito zajamčene čevlji gumitrane masti za čevlje postanejo nepremočni, zelo trpežni, mehki in sposobni za leščenje. Izborna luč za preproge za vozove, konjsko opravo, gonilna jermena itd. - Dobi se povsod v škafih po 30 vln. in večjih posodah, kjer se, pri samozastopstvu J. Lorenz & Co., Heb na Češkem in Böhme & Lorenz, Chemnitz, Saško. - Sodba se glasi: *Postlajte mi 4 škatle Vaše izborne gumitrane masti, ker se je ista prav dobro izkazala za čevlje kakor za usnje in za konjsko opravo. - Jesenice, 2. avgusta 1907. - C. kr. nadpoštar A. Schrey.*

V Ameriko in Kanado

Cunard Line

vožnja : 2927/07

Eliznjil odhod iz domače luke

Trsta: Franconia z Reke 9./11, Pannonia 14./11., Charpatia 28./11. 1911.

Iz Liverpoola: Lusitania (najboljši največji in najlepši parnik sveta), 28./10., 18./11., 16./12. 1911, Mauretania 21./10., 11./11., 9./12., 30./12. 1911.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov.** Cena vožnji Trst-New-Jork III. razred K 160.— za odraslo osebo všteti davek in K 90.— za otroka pod deset let všteti davek.

Ugodna prilika za nakup jesenskega in zimskega blaga

se nudi trgovcem, zadrugam in drugim odjemalcem v hiši »**Kočevske Posojilnice**« kjer je trgovina pred dvema letoma ustanovljena in vse blago dobro ohranjeno in v lepih vzorcih, lepa izbira v modnem blagu in suknu; zimske sravce in jope po izvanredno nizki ceni. Vsem veleocenjenim odjemalcem se toplo priporoča **Anton Lovrenčič, lastnik trgovine v Sodražici in Kočevju.**

Proda se iz proste roke srednje veliko na **Prevolji pri Lukovcih**, z vsem gospodarskim orodjem, vse v najlepšem stanu. Več se poizve pri lastniku **M. Ravnikar, Domžale.** 2922

Ceno češko posteljno perje. Kilo sivlega puljenega K 2.—, boljsega K 2-40 polbelega K 3-60, belega K 4-80, prima kakor puh mehkega K 6.—, veleprima K 7-20, najboljša vrsta K 8-40. Puh siv K 6.—, bel K 12.—, najtinejši prni puh K 14-90. Od 5 kg naprej iz gostonitega rdečega inleta, pernica ali spod. blazina 180 cm dolga 116 cm široka po K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 21.—, 200 cm dolga 140 cm široka po K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—, zglatnica 90 cm dolga 58 cm široka po K 3.—, 3-50, 4.—, 90 cm dolga 70 široka po K 4-50, 5-50, 6.—. Razpošiljanje franko po povzetju od K 10.— naprej. Zamenjava dovoljena, za neugajajoče denar nazaj. Poizkušanje in cenovniki franko. **Artur Wollner, Lobes pri Piznu 159, Češko.**

Spreten uradnik

se išče za večji **tovarniški obrat.**

Kristjan, 22—28 let star, ne oženjen, popolno znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Splošna in trgovska izobrazba. Ponudbe pod: »002—W. A. 7288« na **Rudolfa Mosse, Dunaj I., Seilerstätte 2.** 2900

Zdravilna krema za rane „Sigma“.

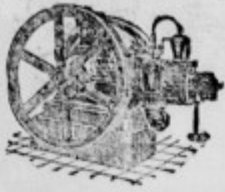
Izborna učinkuje pri ranjenju vsake vrste, opeklinah, otiskih na nogah. — Natančno navodilo o uporabi je prilož. vsaki pušici. Izvirna pušica: 1-20 K. — Poština 20 v. 2222

Pristna samo z varstveno zamko

P. F.

Dobiva se od: **Deželne lekarne v Slov. Bistrici.**

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

Bacurich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX 6,
Heiligenstädterstr. 83. je.

Najboljša češka tvrdka.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivga, dobrega skubljenega 2 K; boljšega 2 K 40; prima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežno-belega, skubljenega 6 K 40, 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blaznami, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim posteljinim perjem 16 K; s puhom 2 K; s puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; pernice 200 cm dolge, 140 cm široke, 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasastega gradila 150 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepovratno denar nazaj.

Cenik zastoj in franko. 2410

S. BENISCH, v Dešenici št. 71, Češko.

Le tedaj

1557

doseže kakovost fine zrnate kave svojo polno veljavo, če voli cenjena gospodinja kot kavni pridatek najzanesljivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najboljši, „pravega Francka“ iz tovarne Zagreb, vendar pa izrečno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

3

2852

popolne obleke

vsebujejo moji 40 metrov dolgi ostanki za 20 K in sicer: 1 moderna obleka iz lista, 1 praktična obleka za hišna opravila in 1 krasna poletna obleka. Ostali ostanki se lahko porabijo za predpasnike, bluze itd.

12

popolnih srajc

vsebujejo moji 40 metrov dolgi rumburški ostanki tkanine lepo, dobro blago za 22 K. Ostali ostanki so pripravni za najboljše opreme.

Razpošilja se po povzetju.

Prvovrstna tovarniška razpošiljalnica

Josip Frankenstein, Jaromer 91, Češko.

Od ostankov se ne pošiljajo vzorci. Od vseh drugih predmetov vzorci na željo franko. Vzorci se morajo vrniti.

Proti proviziji se sprejmejo v vseh krajih

krajevni zastopniki

od nekega prvega bančnega zavoda za prodajo postavno dovoljenih srečk proti plačilu v mesečnih obrokih. Osebe ki v tej stroki delujejo, dobe popolnoma posebno ugodne pogoje. Ponudbe pod šifro: »Visok zaslužek 577« na Haasenstein & Vogler A. G., Dunaj I/1. 2646

Na prodaj je majhno, 2881

lepo posestvo blizu Gradca

in elektrike, obstoječe iz pritličja in prvega nadstropja. Pri posestvu je lep vrt za zelenjavo in ima okoli dva oral; posebno ugodno je za perilnico, vrtnarijo ali katero drugo obrtno podjetje, ker leži ob vodi in električni moči. Povpraševati je pri upravi tega lista, pod »Industrija 7.«

Močna, lepa in cena je tkanina

iz tkalnic
Josipa Zeleny-ja & sinov
Češka čerma pri Nachodu, Češko.

Vzorci vseh vrst najboljših, nad 26 let slovečih tkanin za gospodinjstvo in opreme. zastoj.

2859 **Priložnostni nakup:** (1)
4—15 m dolgi ostanki la blaga do 120 cm široki, 30 m K 13—, 40 m K 17— franko. Gradl, kanafas, rjube, fine tkanine, ce-firi, oksfordi, inleti, brisače, robci itd.

Zastopniki in potovaleci!

za obiske zasebnih prodajalcev s suknemim blagom za gospode in dame se sprejmo proti visoki proviziji event. pozneje stalno pri prvi razpoš. blaga. Ponudbe pod: »Weitfirma 92462« na anončno pisarno M. Dukas Nachf. Dunaj I/1. 2714 Narav. nakup. Ustanovlj. 1870.

Vi ste sovražnik svojega lastnega denarja, ako kupujete že napravljen

rum
Altwater - liker
Allasch - kumnovc
itd.

Z moje izborno **esenco**

napravite si brez vsakega truda najfinejše likerje za polovično ceno. 1 steklenica zadostuje za 5 litrov la ruma a litro najfin. Altwater 3 Allasch-kumnovca z natančn. navodilom o uporabi za samo K 120 Vse 3 steklenice skupaj samo K 3.—

Posamezne steklenice samo proti naprej vposlatvi zneska tudi v znakah, od 3 stekl. naprej tudi po povzetju franko na vsako poštno postajo. 2774

HITSCHMANN
izdelav. esenc
Humpolec na Češkem 101.
Tisoc priznanih pismem.

2408 I — Ustanovljeno 1832.

Priznано najboljšje olnate barve

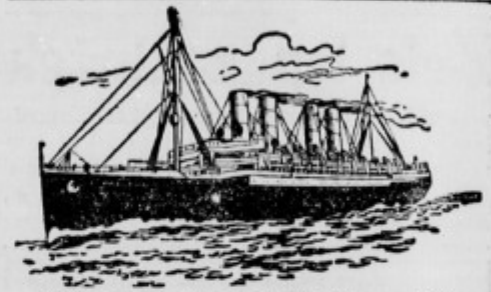
znate s stroji najnovije sestave, prekašajo vsako konkurencu po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah.

Adolf Hauptmann-a nasled. Ljubljana

prva kranjska tovarna olnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja,
Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.
Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pegi, ter doseči nežno mehko kožo in belo polt, se umva le z **Steckenperlf** lilijno mlečno milo (znamka Steckenperlf) tvrdke Bergmann & Co., Tešin ob Labi. Kontakt po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumom t. t. d. 609

Dama

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko

je s cesarskimi brzoparniki „Kronprinzessin Cäcilia“ „Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“ 460 „Kaiser Wilhelm der Grosse“.
Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur **EDVARD TAVCAR, Ljubljana**
Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni

Zastoj

si more nabaviti vsaka gospodinja dragocene vporabne predmete, ako se redno rabijo priljubljeni

KNORR-ovi makaroni
KNORR-ovi ovseni izdelki
KNORR-ova hranila za otroke
KNORR-ove juhe

Kuponi so priloženi vsakemu zavoju in opravičujejo za brezplačno dobavo dragocenih dobitkov.

Cenik se dobiva v raznih trgovinah ali naravnost od tovarne

C. H. KNORR, dr. z o. J. WELS (Gor. Austr.)

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenenege cementa, oddajam

cementne strešnike

(z zarezo in brez zareze)

po znižani cenil. — Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za njo vsako poljubno garancijo. 2842

Ivan Jelačin, Ljubljana.

To — je — nekaj!

Pri nakupu blaga — za lepo obleko — za čedno bluzo — je predložitev primerno velike izbire — prav posebne vrednosti, ker se iz iste, ne da bi se kaj več izdalo — tudi kaj modernega lahko izbere. Pri nabavi perila — srajc — hlač, in družega perila, kot rjuh, zglavnic — pernic — modrocev — zastorov — odej — more samo koristiti — če se ima pred seboj na vpogled prave vrste — da se lahko izbere — kar je dobro za uporabo. Velika razpošiljalnica: Bratje Lechner v Gradcu razpošilja — namenu odgovarjajoče skupine vzorcev v bogati izbi in — ilustr. cenike od perila za gospode in dame in konfekcije — brezplačno na izbiro — kjer se nahaja na tisoče slik vseh vrst blaga. S tem je torej dana priložnost, določiti nakup doma v krogu svojcev in tudi glede cen se bodo dosegle znatne ugodnosti za nakupovanje.

To stane samo eno dopisnico za 5 vinarjev.

9907

DENAR

prihrani tisti, ki o potrebi vporab. reči in priložnostnih daril vseh vrst zahteva moj glavni cenik s 4000 slikami, ki ga

dobi

vsak zastoj in poštnine prosto in v katerem najde

vsak

kaj primernega. — C. in kr. dvorni založnik

Jan Konrad

Brüx št. 2756 (Česko).

Umetne zobe

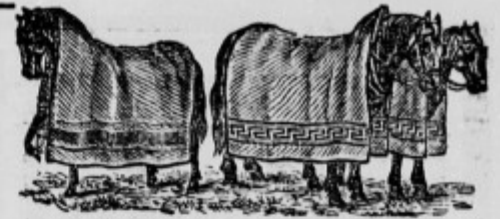
Brez ruvanja zobnih korenin se ustavljajo ameriški umetni zobje, posamezno ali cela zobovja, izvzemši nedelje in praznike vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer v konc. zobarsk. atelje

O. Seydl

16 Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7.

Zasluzek!

2—4 K na dan in stalno s prevzetjem lahke pletenine doma. Edino moj stroj za hitro pletenje „Patentnebel“ ima izkušene jeklene dele, plete za nesljivo nogavice, modne in športne izdelke. Predznanje nepotrebno. Poduk zastoj. Oddaljenost ne škoduje. Troški mali. Pism. garanc. trajne službe. Neodvisna eksistenca. Prospekti zastoj. Podjetje za pospeševanje domačega dela. Trgov. sodn. protokol. Karl Wolf, Dunaj, Mariahilf, Nellingenasse 1, 06. 1897

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni 4000 komadov takozvanih

vojaških kočev za konje

za ceno le K 4.40 komad in K 8.60 za par (6 parov franco na dom) naravnost na lastnike konj. Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuhovina, temnosivi, okoli 150/200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. Razločno pisana naročila, ki se izvršujejo le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na STEINER-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koče

Dunaj II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoj in franco. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar. Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od kobilarne v Radavcu, Komornu in Brody-ju župnika Kolarja Tutz-u dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weichbergerja Ilosva, Grünwolda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Mankendorf, Schienka Gerisdorf, lastnika umetnega inilna, Fohringerja in dr. 2855

3 vajence

15—17 let stare, ki imajo hrano in stanovanje pri gospodarju, brezplačno sprejme takoj Avgust Replč, sodarski mojster, Ljubljana, Kolezijska ulica. 2950 1

Berite! Konec draginje!

Novna tvrdka

Josip Mysik razpošilja **v Humpolcu** suhna

Največja trgovina te vrste.

Najnovjši modni ševit	od K 3.— višje
Šlovišji leden za obleke	4.—
Najnovjši karnarn, trpežen	4.—
Mandarine blago za zimsko obleko	8.—
Angl. raglan-ševit	5.—
Blago za uniforme in črno saloni. obleke	5.—
Ševit in blago za damske obleke	2.—

Vzorci na zahtevo zastoj z obratno pošto.

Dežni plašči za gospode, dame in otroke

la. Izvršitev!

Prvovrstno krojaško delo!

St. 850. **Plašč za gospode** iz dobrega nepremočlj. gladkega lodna za poletje in zimo v sivi ali olivni barvi z močnimi trakovi in odpenjaj. se kapuco, kompletni širok 115 120 125 cm dolg kom. K 16 K 17 K 18. St. 855. **Isti za dame** z veliko kapuco, ki seže čez klobuk ali kapo, kompletni širok 115 120 125 cm dolg kom. K 17-28 18-25 19-25 Plašči za gospode in dame iz najfinejšega in najboljšega blaga v I. izvršitvi v mojem glavnem ceniku. — Plašči za deklice ali dečke. Kron 12.—, 13.—, 13.50, 14.50 v največji izbi. **Nikak riziko!** Zamena dovoljena ali denar nazaj! Pošilja po povzetju dobro znana najboljša svetovna tvrdka

JAN KONRAD
c. in kr. dvorni založnik, razpošiljalnica, Brüx št. 2742, Česko. Bogato ilustrovani glavni cenik s 4000 slikami na zahtevo vsakomur zastoj in poštnine prosto.

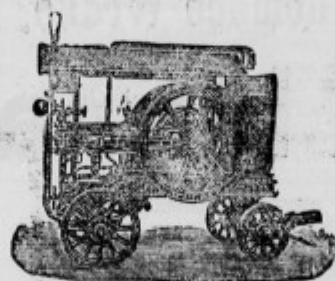
1 do 2 vinarja obratnih stroškov za uro in HP z mojim pat.

motorjem z močnim pri-fiskom in za surovo olje od 16 HP naprej; 4 do 5 vin. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2—10 HP tudi stoječe motorje

Tvorca motorjev

I. WARCHALOWSKI
Dunaj III., Paulusgasse 1.

Na tisoče motorjev v obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji. 315

ALFA

2522

brzoparilniki za krmo so **najboljši!**

Nov izboljššan sestav!

Močna izpeljavna popolnoma iz kovanega železa in železne pločevine.

Svari se pred cenejšimi in slabšimi ponaredbami iz litega železa!

Zahtevajte cenike!

Dopisuje se slovensko!

Delniška družba **Alfa Separator** Dunaj XII./3.

Tovarna strešnikov F.P. VIDIC & KOMP. Ljubljana
ponudi v vsaki poljubni množini pravilno žgani

navadni strešnik

store oblike :

in patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

sistem „Marzola“

782

Na željo pošljemo takoj vzorce in popise.

Uradne ure od 8. rano do 7. ure zvečer

Ustredni banka **Podružnica**
českých sporitelů **v TRSTU**
Ostřed. banka českých hranolice, **Piazza del Ponterosse 2.**

Vloge na knjižice: Premijne vloge:

4 1/4 0/0 | **5 1/4 0/0**

Vloge v tekočem računu in vloge fiksne najugodnejše.
Bančno trgovanje vseh vrst. 135 52-1
Oddelek za vadje in kavcije.

Uradne ure od 8. rano do 7. ure zvečer.

Sukno
in hči čevino za moške
obleke razpošilja naj-
ceneje **Jugoslovanska**
ra-pošiljalna
R. Stermecki v Celju
Vzorci zastoj.

NOVA MODA 1911-1912!

Sukno za moške, volna in parhent za ženske obleke, ravnokar došlo. Cene izvanredno nizke in to le vsled tega, da se pri cenjenih odjemalcih vpeljeva. — Vzorce na željo, pošiljava poštne prosto. — Naslov: 2974

Hedžef & Koritnik **GORICA, Corso Verdi 3, Primorje.**

Tovarniška zaloga platna (perila) za celo opremo (balo) nevesti!

Naročajte „Slovenca“

Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer boste najboljše postreženi!

Pripravna birmanska darila.

Nikelnasta ura z verižico	„ „ „ boljšje vrste	K 4-50 in napr.	Prava srebr. „	„ „ „ boljšje vrste	K 9-50 „ „	Am. doubl. zl. zavrāt. veriž. z obesk	K 2-35 in napr.	Uhani, zlato na srebro	K 1-80 in napr.
Prava srebr. „	„ „ „ boljšje vrste	7-50 „ „	Prava srebr. „	„ „ „ boljšje vrste	12- „ „	Srebrna zavrāt. verižica	„ „ „ „	14-karatni zlati uhani	„ „ „ „
„ „ „ z verižico	„ „ „ boljšje vrste	9-70 „ „	„ „ „ z dvoj. pokr.	„ „ „ posebno fina	18- „ „	Pozlačena „	„ „ „ „	boljšje vrste s prav fi-	„ „ „ „
„ „ „ uraz dvoj. pokrovom	„ „ „ posebno fina	12- „ „	14-karat. zlata damska ura	„ „ „ boljšje vrste	16- „ „	14-k. zlata „	„ „ „ „	nimi kamni	„ „ „ „
14-karatna zlata ura	„ „ „ boljšje vrste	10-75 „ „	„ „ „ „	„ „ „ „	20- „ „	Srebrna dolga verižica za uro	„ „ „ „	z diamantom	„ „ „ „
„ „ „ „	„ „ „ „	20- „ „	„ „ „ „	„ „ „ „	50, 40, 30 „ „	Amer. double-zlata verižica za uro	„ „ „ „	s pravimi briljanti	„ „ „ „
„ „ „ „	„ „ „ „	44- „ „	„ „ „ „	„ „ „ „	80, 40, 30 „ „	14-kar. zlata, dolga	„ „ „ „	„ „ „ „	„ „ „ „
„ „ „ „	„ „ „ „	70, 60, 100 „ „	„ „ „ „	„ „ „ „	„ „ „ „	„ „ „ „	„ „ „ „	„ „ „ „	„ „ „ „

Vse v finih škatulah — pripravno za darilo.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. Ako naročeno blago ne ugaja, se tekom 8 dni zamenja ali denar povrne.

Mestni trg (nasproti rotovža) **H. Suttner - Ljubljana** Sv. Petra cesta štev. 8

Cenik zastoj in poštnine prosto. Lastna tovarna ur v Svici. - Tovarniška znamka „IKO“.